

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน

กลุ่มเกษตรกร

ประจำปี 2548

ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุป

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2548

ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินกลุ่มเกษตรกรประจำปี 2548 เป็นการศึกษาและวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลทางการเงินการบัญชี เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน รวมทั้งผลสรุปของการวิเคราะห์ประเมินประสิทธิภาพในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) ที่รวบรวมข้อมูลได้จากรายงานการสอบบัญชีของกลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศ ซึ่งทำการวิเคราะห์โดยจัดการกับข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของรายการต่าง ๆ โดยใช้ค่ารวม (Total) และร้อยละ (Percentage) ของค่ารวม วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios Analysis) และวิเคราะห์เกณฑ์ชี้วัดขนาดสหกรณ์ รวม 4 ขนาด ข้อมูลที่นำเสนอจึงเป็นสารสนเทศ เพื่อหน่วยงานของรัฐจะนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสามารถนำไปประกอบในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กลุ่มเกษตรกรตามทะเบียน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548 มีจำนวน 7,406 กลุ่ม เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 1.73 รวบรวมข้อมูลได้ 4,601 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 62.13 ของกลุ่มเกษตรกรตามทะเบียน มีสมาชิกทั้งสิ้น 737,783 คน บริหารจัดการด้วย เงินทุนดำเนินงาน 1,718.13 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 6.19 มีแหล่ง ที่มาของเงินทุนจากภายใน ร้อยละ 63.22 ภายนอก ร้อยละ 36.78 โดยมีสัดส่วน หนี้สินต่อทุน 1.61 เท่า ทุนสำรองต่อสินทรัพย์ 0.22 เท่า บริหารงานมีผลตอบแทน ต่อส่วนของทุน ร้อยละ 1.11 สินทรัพย์ส่วนใหญ่ได้นำไปลงทุนอยู่ในลูกหนี้ ร้อยละ 61.46 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นหนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนด ร้อยละ 31.82 ส่งผลให้มี ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 0.44

ในจำนวนกลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้ เป็นกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจ 2,333 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 50.71 มีมูลค่าธุรกิจรวม 5 ด้าน มูลค่า 3,789.26 ล้านบาท ธุรกิจเติบโต ร้อยละ 30.06 โดยธุรกิจรวบรวมผลผลิตมีปริมาณสูงสุด ร้อยละ 55.15 รองลงมาเป็นธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ร้อยละ 23.62 ผลการดำเนินงานมี รายได้ทั้งสิ้น 3,172.18 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 3,165.18 ล้านบาท เป็นกำไรสุทธิ 7.00 ล้านบาท ปีก่อนบริหารงานมีผลขาดทุน 3.12 ล้านบาท กำไรเฉลี่ยต่อสมาชิก คนละ 9.49 บาท ส่งผลให้มีทุนสำรองเติบโต ร้อยละ 6.83 ทุนสะสมอื่นเติบโต ร้อยละ 6.32

สภาพคล่องทางการเงินของกลุ่มเกษตรกรในภาพรวมที่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน 1.66 เท่า โดยสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ ซึ่งมีความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ให้ชำระได้ตามกำหนดเพียงร้อยละ 68.18 ในขณะที่กลุ่มเกษตรกรมีหนี้สินหมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืม เครดิตการค้า และเงินรับฝาก รวมร้อยละ 86.96 ของหนี้สินหมุนเวียน จึงเป็นความเสี่ยงต่อการส่งชำระหนี้ให้เจ้าหนี้เมื่อทวงถาม อีกทั้งสมาชิกมีสัดส่วนของเงินออมเฉลี่ยต่อคน 543.25 บาท ในขณะที่มีหนี้สินต่อสมาชิก 1,316.19 บาท จึงเป็นความไม่สมดุลที่อาจส่งผลกระทบต่อการส่งชำระหนี้คืนให้กับกลุ่มเกษตรกรต่อไป

กลุ่มเกษตรกรโดยรวมเป็นกลุ่มขนาดกลาง ร้อยละ 53.34 ไม่มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่บัญชี ร้อยละ 98.14 จัดทางการเงินไม่ถูกต้อง ร้อยละ 18.91 ผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรปรับปรุงและต้องแก้ไข ร้อยละ 48.50

คำนำ

รายงานผลงานและฐานะการเงินกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกลุ่มเกษตรกรในภาพรวม ตลอดจนประสิทธิภาพในการบริหารงาน ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ โดยรวบรวมข้อมูลทางการเงินการบัญชีจากรายงานการสอบบัญชีและงบการเงินของกลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศ สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548 ซึ่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2548 นี้ จะอำนวยประโยชน์ด้านการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป รวมทั้งใช้เป็นแหล่งข้อมูลทางการเงินการบัญชีอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาปรับปรุง และช่วยเหลืองานกลุ่มเกษตรกรให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กุมภาพันธ์ 2549

สารบัญ

บทสรุป

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

สารบัญภาคผนวก

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล	16
1.2 วัตถุประสงค์	17
1.3 ขอบเขตการรายงาน	17
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	17
1.5 นิยามศัพท์	18

บทที่ 2 วิธีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	30

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร

3.1 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร	40
3.1.1 จำนวนกลุ่มเกษตรกร	40
3.1.2 จำนวนสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร	42

3.1.3 การถือหุ้นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร	44
3.1.4 ปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร	46
1) การรับฝากเงิน	49
2) การให้เงินกู้	51
3) การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	56
4) การรวบรวมผลิตผล	58
5) การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร	60
3.2 ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร	61
3.3 ฐานะการเงินของกลุ่มเกษตรกร	65
3.3.1 สินทรัพย์	65
3.3.2 หนี้สิน	68
3.3.3 ทุนของกลุ่มเกษตรกร	70
3.4 แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน	72
3.4.1 แหล่งที่มาของทุนดำเนินงาน	72
3.4.2 ทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน	74
3.5 แหล่งเงินกู้ยืมและทางใช้ประโยชน์ของเงินกู้ยืม	76

3.5.1 แหล่งเงินกู้ยืม	76
3.5.2 ทางใช้ประโยชน์ของเงินกู้ยืม	78
3.6 ขนาดกลุ่มเกษตรกร	80
3.7 คุณภาพการควบคุมภายในของกลุ่มเกษตรกร	81
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	
4.1 สรุป	84
4.2 ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	
ตารางสถิติการเงินกลุ่มเกษตรกร ในรอบ 5 ปี (2544-2548)	93-126

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มเกษตรกร ปี 2548

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ 41

ตารางที่ 2 จำนวนและสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548 43

ตารางที่ 3 เฉลี่ยค่าหุ้นของกลุ่มเกษตรกร

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548 45

ตารางที่ 4 ปริมาณธุรกิจแต่ละด้านของกลุ่มเกษตรกร

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548 47

ตารางที่ 5 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก

จำแนกตามกลุ่มอาชีพของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548 50

ตารางที่ 6 ปริมาณธุรกิจให้เงินกู้ (สินเชื่อก)

จำแนกตามกลุ่มอาชีพของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548 53

ตารางที่ 7

ค่าใช้จ่ายประโยชน์ของเงินให้กู้ ปี 2548 54

ตารางที่ 8 ปริมาณธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548 57

ตารางที่ 9 ปริมาณธุรกิจรวบรวมผลิตผล

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548 59

ตารางที่ 10 ปริมาณธุรกิจการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

จำแนกตามอาชีพของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548 60

ตารางที่ 11 ผลการดำเนินงาน

จำแนกตามกลุ่มอาชีพของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548 62

ตารางที่ 12 สินทรัพย์ทั้งสิ้นของกลุ่มเกษตรกร

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548 66

ตารางที่ 13 หนี้สินของกลุ่มเกษตรกร

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548 69

ตารางที่ 14 ทุนของกลุ่มเกษตรกร

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548 70

ตารางที่ 15 แหล่งที่มาของทุนดำเนินงาน

จำแนกตามกลุ่มอาชีพของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548 73

ตารางที่ 16 ทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน

จำแนกตามกลุ่มอาชีพของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548 74

ตารางที่ 17 เงินกู้ยืมคงเหลือสิ้นปีของกลุ่มเกษตรกร

จำแนกตามแหล่งเงินกู้ยืม ปี 2548 77

ตารางที่ 18

ทางใช้ประโยชน์ของเงินกู้ยืม 78

ตารางที่ 19 จำนวนกลุ่มเกษตรกร

จำแนกตามขนาดของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548 80

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1

จำนวนกลุ่มเกษตรกรในรอบ 5 ปี (2544-2548) 42

ภาพที่ 2

จำนวนสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้
ในรอบ 5 ปี (2544-2548) 44

ภาพที่ 3

การถือหุ้นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้
ในรอบ 5 ปี (2544-2548) 46

ภาพที่ 4

ปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ในรอบ 5 ปี (2544-2548) 48

ภาพที่ 5

ร้อยละปริมาณธุรกิจแต่ละด้านของกลุ่มเกษตรกรในรอบปี 2548 61

ภาพที่ 6

ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ในรอบ 5 ปี (2544-2548) 64

ภาพที่ 7

ทุนดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ในรอบ 5 ปี (2544-2548) 71

ภาพที่ 8

แสดงส่วนประกอบของทุนดำเนินงานในรอบปี 76

สารบัญภาคผนวก

ตารางสถิติการเงินของกลุ่มเกษตรกรในรอบ 5 ปี 2544-2548

ตารางที่ 1

จำนวนกลุ่มเกษตรกรตามทะเบียน

95

ตารางที่ 2

จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ต้องตรวจสอบ

95

ตารางที่ 3

จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ต้องตรวจสอบ

96

ตารางที่ 4

จำนวนสมาชิก

96

ตารางที่ 5

การถือหุ้นของสมาชิก

97

ตารางที่ 6

ปริมาณธุรกิจ

97

ตารางที่ 7

การรับฝากเงินจากสมาชิก

98

ตารางที่ 8

การรับฝากเงินจากกลุ่มเกษตรกรอื่น

99

ตารางที่ 9

การรับฝากเงินจากอื่นๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกและกลุ่มเกษตรกรอื่น

100

ตารางที่ 10

การให้เงินกู้แก่สมาชิก

101

ตารางที่ 11

การให้เงินกู้แก่กลุ่มเกษตรกรอื่น

103

ตารางที่ 12

การใช้ประโยชน์ของเงินกู้ 104

ตารางที่ 13

การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย 105

ตารางที่ 14

การรวบรวมผลิตผล 107

ตารางที่ 15

การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร 108

ตารางที่ 16

ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร 109

ตารางที่ 17

รายได้เฉพาะธุรกิจ 111

ตารางที่ 18

ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ 112

ตารางที่ 19

รายได้อื่น ๆ 114

ตารางที่ 20

ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 115

ตารางที่ 21

ฐานะการเงิน 117

ตารางที่ 22

แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน 122

ตารางที่ 23

แหล่งเงินกู้ยืม 123

ตารางที่ 24

การใช้ประโยชน์ของแหล่งเงินกู้ระหว่างปี 125

ตารางที่ 25

อัตราส่วนทางการเงิน 126

ບຫຼ້ 1

ບຫນ້າ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีภารกิจหลักในการสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งให้คำแนะนำในการบริหารการเงินการบัญชี เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ดูแลรักษาสินทรัพย์ที่เหมาะสม รัดกุมและป้องกัน ความผิดพลาดบกพร่องที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนให้มีข้อมูลทางการเงินการบัญชีที่ ถูกต้องและเชื่อถือได้ นอกจากภารกิจหลักดังกล่าวข้างต้น ยังมีการกิจในการเป็น ศูนย์ข้อมูลทางการเงินการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรโดยการเก็บรวบรวม ข้อมูลของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ในรอบปี ตลอดจนข้อสังเกตต่าง ๆ จากรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบบัญชีได้ เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลทางการเงินการบัญชีอัน เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน ตลอดจนผู้ที่สนใจโดยทั่วไป เพื่อศึกษา ค้นคว้า หรือวิจัย รวมทั้ง ใช้เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนเพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกต่อไป

ดังนั้น รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2548 เล่มนี้ เป็นรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินการบัญชีของกลุ่มเกษตรกรที่ ตรวจสอบบัญชีได้ ที่มีรอบปีทางบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548 ในภาพรวมทั่วประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินกลุ่มเกษตรกรในรอบปี 2548
2. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกลุ่มเกษตรกร
3. เพื่อจัดทำสถิติข้อมูลทางการเงินของกลุ่มเกษตรกรในรอบ 5 ปี (2544-2548) สำหรับใช้ในการศึกษาวิจัย และพัฒนางานกลุ่มเกษตรกรต่อไป

1.3 ขอบเขตการรายงาน

นำเสนอรายงานจากข้อมูลทางการเงินการบัญชีที่รวบรวมได้จากรายงานการสอบบัญชีของกลุ่มเกษตรกรทุกประเภททั่วประเทศที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนกลุ่มเกษตรกร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548 ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกรทำนา กลุ่มเกษตรกรทำไร่ กลุ่มเกษตรกรทำสวน กลุ่มเกษตรกร เลี้ยงไหม กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงผึ้ง กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ กลุ่มเกษตรกรทำประมง และกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำและอื่น ๆ ที่มีรอบปีบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548 โดยสิ้นสุดการรวบรวมข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงทิศทางการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร และเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริหารใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ทราบความเคลื่อนไหวทางด้านปริมาณธุรกิจแต่ละด้าน ผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินของกลุ่มเกษตรกร และนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการตัดสินใจวางแผน กำหนดนโยบายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันเกษตรกร สถาบันการเงิน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

3. เป็นการเผยแพร่และให้การสนับสนุนส่งเสริม ช่วยเหลืองานด้านกลุ่มเกษตรกร ให้พัฒนาเจริญก้าวหน้า มีความเข้มแข็งพอที่จะเปลี่ยนสถานภาพเป็นสหกรณ์ต่อไป

1.5 นิยามศัพท์

ปี 2548 หมายถึง ปีสถิติ 2548 ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบบัญชีได้สำหรับรอบปีทางบัญชีสิ้นสุดในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548

ปี 2547 หมายถึง ปีสถิติ 2547 ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบบัญชีได้สำหรับรอบปีทางบัญชีสิ้นสุดในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2546 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2547

เกษตรกรรม หมายถึง การทำนา ทำไร่ ทำสวน ประมง เลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรรมประเภทอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

กลุ่มเกษตรกร หมายถึง กลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนจัดตั้งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547

วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรทุกประเภทต่างมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการดำเนินงาน โดยสรุปรวมเกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การจัดหาพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภค เพื่อจัดจำหน่ายให้แก่สมาชิก การรวบรวมพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ผลผลิตหรือผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์จากสมาชิกมาเพื่อจำหน่ายหรือแปรรูปออกจำหน่าย การจัดหาเงินกู้หรือการให้เงินกู้เพื่อการลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเลี้ยงสัตว์ จนถึงส่งเสริมให้มีการออมทรัพย์ในหมู่สมาชิกด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการดำรงชีพที่ดีในมวลหมู่สมาชิกกลุ่มเกษตรกร

สถานภาพกลุ่มเกษตรกร หมายถึง ลักษณะของการประกอบธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรในรอบปีที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 8 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินธุรกิจ หมายถึง ลักษณะธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรที่มีการดำเนินงานในรอบปี ซึ่งเอื้อประโยชน์แก่มวลสมาชิกในด้านการให้เงินกู้แก่สมาชิก การรับฝากเงินจากสมาชิก การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร โดยแต่ละกลุ่มเกษตรกรอาจดำเนินธุรกิจเพียงด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน หรือทุกด้านก็ได้ ซึ่งเป็นการสร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มเกษตรกรในรอบปี อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มทุนให้แก่กลุ่มเกษตรกร

2. หยุดดำเนินธุรกิจ หมายถึง ลักษณะธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรที่เคยมีการดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์หลักที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นในปีก่อน ๆ แต่ในรอบปีปัจจุบันหยุดดำเนินงาน

3. ไม่ดำเนินธุรกิจ หมายถึง ลักษณะธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรที่ไม่เคยดำเนินธุรกิจ นับแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ซึ่งมีทั้งกลุ่มเกษตรกรที่เพิ่งจดทะเบียนภายใน 1 ปี และจดทะเบียนเกินกว่า 1 ปี

4. เลิก หมายถึง ลักษณะกลุ่มเกษตรกรที่ต้องล้มเลิกกลุ่มเกษตรกรตามคำสั่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรให้เลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ตามมาตรา 32-33 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547

5. ล้มละลาย หมายถึง ลักษณะกลุ่มเกษตรกรที่ถูกเจ้าหนี้ฟ้องร้องต่อศาลให้กลุ่มเกษตรกรล้มละลาย เนื่องจากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด หรือมีทรัพย์สินไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้สินได้ ดังนั้น เมื่อกลุ่มเกษตรกรถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย (มาตรา 74)

6. ชำระบัญชี หมายถึง ลักษณะกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ระหว่างการจัดการชำระบัญชีภายหลังจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรให้เลิกกลุ่มเกษตรกร

7. ดำเนินคดีหรือพิทักษ์ทรัพย์ หมายถึง ลักษณะกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ระหว่างการจัดการชำระบัญชี ภายหลังจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมีคำสั่งดำเนินคดีหรือพิทักษ์ทรัพย์

8. ถอนชื่อออกจากทะเบียน หมายถึง ลักษณะกลุ่มเกษตรกรที่เลิกและชำระบัญชีเสร็จเรียบร้อยแล้ว หรือกลุ่มเกษตรกรที่ล้มละลายและชำระบัญชีเสร็จเรียบร้อยแล้ว และนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมีคำสั่งให้ถอนชื่อกลุ่มเกษตรกรออกจากทะเบียนกลุ่มเกษตรกร

สถานภาพกลุ่มเกษตรกรที่ตรวจสอบบัญชีได้ ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกรที่มีสถานภาพดำเนินธุรกิจ หยุดดำเนินธุรกิจ และไม่ดำเนินธุรกิจนับแต่วันจดทะเบียน

สถานภาพกลุ่มเกษตรกรไม่พร้อมรับการตรวจสอบบัญชี หมายถึง ลักษณะกลุ่มเกษตรกรที่ยังจัดทำบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชียังไม่เรียบร้อยเป็นปัจจุบันซึ่งมีผลทำให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ไม่สามารถตรวจสอบบัญชีและแสดงความเห็นต่องบการเงินของกลุ่มเกษตรกรได้ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี (มาตรา 24)

การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย การดำเนินธุรกิจ 5 ด้าน ดังนี้

1. การให้เงินกู้ หมายถึง การให้สินเชื่อหรือเครดิตเงินกู้แก่สมาชิกตามข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกรนั้น ๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลาง และระยะยาว ซึ่งเงินกู้ระยะสั้นมีกำหนดชำระคืนภายในเวลาไม่เกิน 12 เดือน ยกเว้นในกรณีพิเศษสามารถชำระคืนไม่เกิน 18 เดือน ระยะปานกลางมีกำหนดชำระคืนภายในเวลา 3 ปี เว้นแต่กรณีพิเศษ อาจผ่อนผันชำระคืนภายใน 5 ปี นับจากวันเบิกรับสินเชื่อและเงินกู้ระยะยาว ซึ่งมีกำหนดชำระคืนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

2. การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หมายถึง การจัดหาสิ่งของที่ใช้ในเกษตรกรรม เครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งของอย่างอื่น ซึ่งบรรดาสมาชิกมีความต้องการมาจำหน่าย ในการจัดซื้อแต่ละคราวนั้น ให้กลุ่มเกษตรกรสอบถามความต้องการของบรรดาสมาชิกล่วงหน้า และจัดซื้อสิ่งของมาตามที่สมาชิกเหล่านั้นสั่งซื้อ แล้วจัดจำหน่ายแก่สมาชิกโดยเร็ว สมาชิกผู้ซื้อต้องชำระราคาส่งของด้วยเงินสด หรือให้หักชำระจากเงินกู้ของตน หรือให้หักชำระจากเงินราคาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของตน ซึ่งได้ส่งมอบให้กลุ่มเกษตรกรจัดการขาย

3. การรวบรวมผลิตผล หมายถึง ธุรกิจที่เกิดขึ้นจากการที่กลุ่มเกษตรกรทำการรวบรวมผลิตผลและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของสมาชิกลำมาขายหรือแปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อขายต่อให้ได้ราคาดี ทั้งนี้ธุรกิจรวบรวมผลิตผลยังหมายถึงการขายผลิตผลที่ได้จากการแปรรูปอีกด้วย

4. การรับฝากเงิน หมายถึง ธุรกิจที่กลุ่มเกษตรกรส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมเงินของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรโดยการฝากไว้กับกลุ่มเกษตรกรเพื่อสะสมไว้ใช้ในอนาคต และกลุ่มเกษตรกรให้ผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยเงินรับฝากตามระยะเวลาที่ฝาก การรับฝากเงินจากสมาชิก ประกอบด้วยเงินรับฝากออมทรัพย์ และเงินรับฝากประจำ

5. การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ธุรกิจที่กลุ่มเกษตรกรจัดให้มีการส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตร ให้คำแนะนำในการจัดการเกษตร ให้บริการช่วยเหลือสมาชิก เพื่อให้สินค้ามีคุณภาพดี หรือการประกอบอาชีพในหมู่สมาชิก

สมาชิก หมายถึง สมาชิกกลุ่มเกษตรกร

กำไรสุทธิ หมายถึง ยอดรวมของรายได้ทั้งสิ้นมากกว่ายอดรวมของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในรอบปีของกลุ่มเกษตรกร

ขาดทุนสุทธิ หมายถึง ยอดรวมของรายได้ทั้งสิ้นน้อยกว่ายอดรวมของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในรอบปีของกลุ่มเกษตรกร

ไม่มีกำไรขาดทุนสุทธิ หมายถึง ยอดรวมของรายได้เท่ากับยอดรวมของค่าใช้จ่ายหรือไม่มีทั้งรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบปีของกลุ่มเกษตรกร

กำไรสุทธิประจำปี หมายถึง ยอดรวมกำไรสุทธิมากกว่ายอดรวมขาดทุนสุทธิในรอบปีของกลุ่มเกษตรกร

ขาดทุนสุทธิประจำปี หมายถึง ยอดรวมกำไรสุทธิน้อยกว่ายอดรวมขาดทุนสุทธิในรอบปีของกลุ่มเกษตรกร

สินทรัพย์ หมายถึง สิ่งที่มีตัวตนหรือไม่มีตัวตนโดยมีมูลค่าเป็นตัวเงินที่แสดงถึงกรรมสิทธิ์ของกลุ่มเกษตรกรในสิ่งหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ สิทธิเรียกร้องและมูลค่าที่ได้มา และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีต่อไป อันประกอบด้วย

1. **สินทรัพย์หมุนเวียน** หมายถึง เงินสดและสินทรัพย์ที่อาจขายหรือแปลงสภาพเป็นเงินสด หรือใช้ให้หมดไปภายในวัฏจักรการดำเนินงานตามปกติของกลุ่มเกษตรกรคือ 1 ปี อาทิเช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร เงินฝากกลุ่มเกษตรกรอื่น เงินสงเคราะห์ระหว่างทาง เงินลงทุนระยะสั้น ลูกหนี้สุทธิ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสุทธิ สินค้าคงเหลือสุทธิ วัสดุคงเหลือ และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เป็นต้น ถ้ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกลุ่มเกษตรกรสั้นกว่า 1 ปี ให้ถือรอบระยะเวลา 1 ปี เป็นเกณฑ์ในการจัดประเภทของสินทรัพย์หมุนเวียน แต่ถ้ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกลุ่มเกษตรกรนานกว่า 1 ปี ก็ให้ถือระยะเวลานั้น ๆ เป็นเกณฑ์

1.1 เงินสงฆ์ระหว่างทาง หมายถึง เงินที่กลุ่มเกษตรกรสงฆ์ระหว่างทาง ซึ่งยังไม่สามารถจำแนกได้ชัดเจนว่าส่วนที่ชำระดอกเบี้ยและส่วนที่ชำระเงินต้นมีจำนวนเท่าใด

1.2 เงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนชั่วคราว หมายถึง หลักทรัพย์ที่ซื้อจากเงินสดเหลือใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาผลตอบแทนจากการลงทุนนั้น ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาด ทั้งนี้ ฝ่ายจัดการจะขายต่อเมื่อต้องการเงินสด เช่น การลงทุนในตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นต้น

1.3 ลูกหนี้การค้า หมายถึง ลูกหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่เกิดจากหนี้ของสมาชิกที่ยังไม่ได้ชำระค่าสินค้าต่อกลุ่มเกษตรกร

1.4 ลูกหนี้เงินกู้ หมายถึง ลูกหนี้ของกลุ่มเกษตรกรที่เกิดจากหนี้ของสมาชิกที่ยังไม่ได้ชำระหนี้ค่าบริการต่อกลุ่มเกษตรกร

1.5 ลูกหนี้อื่น หมายถึง ลูกหนี้กลุ่มเกษตรกรที่เกิดจากการที่กรรมการและพนักงานได้ยืมเงินจากกลุ่มเกษตรกรแล้วยังไม่ได้ชำระหนี้คืนแก่กลุ่มเกษตรกร หนี้สินที่กรรมการและพนักงานมีต่อกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งลูกหนี้สินค้าขาดบัญชีและลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี (ที่มีหนังสือรับรองจำนวนเงินสดขาดบัญชีและหนังสือรับรองจำนวนสินค้าขาดบัญชี) ซึ่งไม่อาจจัดเข้าไว้ในลูกหนี้ทั้ง 3 ประเภทข้างต้นได้ในข้อ 1.3 ข้อ 1.4 และข้อ 1.5

2. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ หมายถึง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิที่มีไว้เพื่อใช้ดำเนินการกิจกรรมและรวมถึงสิ่งที่มีไว้เพื่อใช้ในการบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมสินทรัพย์ดังกล่าว ทั้งนี้ จะต้องเป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิที่มีได้มีไว้เพื่อขาย เช่น ที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้าง งานระหว่างก่อสร้าง เครื่องจักร และอุปกรณ์ ยานพาหนะ เครื่องใช้สำนักงาน และสิทธิการเช่า/สิทธิการใช้ประโยชน์ เป็นต้น

สิทธิการเช่า/สิทธิการใช้ประโยชน์ หมายถึง สินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานจำกัดและปกติต้องตัดบัญชีแสดงยอดสุทธิภายหลังจากหักค่าตัดจ่ายตามอายุการใช้สินทรัพย์หรือตามระยะเวลาสัญญาเช่าระยะยาว

3. สินทรัพย์อื่น หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่อาจรวมเข้าไว้ในรายการของสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ระยะยาว อาทิเช่น สัมปทาน หุ้นบริษัทสหประกันภัย รายจ่ายรอตัดบัญชี เงินประกัน และอื่น ๆ เป็นต้น

3.1 สัมปทาน หมายถึง สัญญาซึ่งรัฐบาลตกลงให้สิทธิในการดำเนินงานอันเกี่ยวกับสินทรัพย์ของรัฐบาล เช่น สัมปทานเดินรถ สัมปทานป่าไม้ เป็นต้น

3.2 ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี หมายถึง รายจ่ายหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วและเป็นประโยชน์แก่การดำเนินธุรกิจระยะยาวในภายหน้า เช่น ค่าใช้จ่ายในการก่อตั้งกลุ่มเกษตรกร (ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแต่ยังไม่ได้ดำเนินงาน มีเพียงการรับจ่ายเงินบางรายการเท่านั้น โดยค่าใช้จ่ายนี้จะต้องตัดจ่ายหมดสิ้นในปีที่ดำเนินงาน) ค่าปรับปรุง ค่าตกแต่งหรือค่าซ่อมแซมสินทรัพย์ที่ใช้เงินจำนวนมากและทำให้สินทรัพย์นั้นคงสภาพดีดังเดิม เป็นต้น

หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันของกลุ่มเกษตรกรอันเกิดจากรายการการค้า การกู้ยืม หรือจากการอื่น ซึ่งจะต้องชำระคืนในภายหน้าด้วยสินทรัพย์หรือบริการ ประกอบด้วย

1. หนี้สินหมุนเวียน หมายถึง หนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนภายใน 1 ปี หรือภายในวัฏจักรการดำเนินงานตามปกติของกลุ่มเกษตรกร ซึ่งคาดว่าจะต้องจ่ายชำระด้วยสินทรัพย์หมุนเวียน หรือด้วยการก่อหนี้สินระยะสั้นอื่นแทนอันได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เจ้าหนี้เงินกู้ยืม หนี้ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี เจ้าหนี้การค้า ตัวเงินจ่ายเงินรับฝากและหนี้สินหมุนเวียนอื่น (เช่น ค่าบำรุงสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย เป็นต้น)

1.1 เจ้าหนี้การค้า หมายถึง พันธะที่จะต้องชำระค่าสินค้าหรือบริการที่กลุ่มเกษตรกรได้รับตามปกติในรอบปีหนึ่ง ๆ

1.2 ส่วนของหนี้ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี หมายถึง ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระคืนในรอบหนึ่งปีบัญชีถัดไป รวมทั้งส่วนของหนี้ระยะยาวที่พ้นกำหนดชำระแล้ว

2. หนี้สินระยะยาว หมายถึง หนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่า 1 ปี หรือเกินกว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของกลุ่มเกษตรกร อันได้แก่ เจ้าหนี้เงินกู้ยืม เจ้าหนี้ค่าเช่าสินทรัพย์ และหนี้สินระยะยาวอื่น

3. หนี้สินอื่น หมายถึง หนี้สินที่ไม่อาจรวมเข้าไว้ในรายการหนี้สินหมุนเวียน และหนี้สินระยะยาว อันได้แก่ รายได้รอตัดบัญชี เงินสะสมเจ้าหนี้ที่ สำรองบำเหน็จเจ้าหนี้ที่ เงินประกันและหนี้สินอื่น ๆ

ทุนของกลุ่มเกษตรกร หมายถึง ทุนที่ได้รับจากส่วนของสมาชิกผู้ลงทุน
ถือหุ้น (ทุนเรือนหุ้น) ในกลุ่มเกษตรกรที่ได้จากการดำเนินงานในรอบปี อันได้แก่
ทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ กำไรสุทธิประจำปี กำไร
สุทธิรอการจัดสรร และขาดทุนสะสม

1. ทุนสำรอง หมายถึง ส่วนของกำไรสุทธิประจำปีของกลุ่มเกษตรกรได้
จัดสรรไว้ตามข้อบังคับเพื่อไว้ชดเชยการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า
รวมทั้งเงินอุดหนุนหรือสินทรัพย์ที่กลุ่มเกษตรกรได้รับบริจาค

2. ทุนสะสมตามข้อบังคับและอื่น ๆ หมายถึง ทุนสะสมที่จัดสรรจาก
กำไรสุทธิประจำปี ตามระเบียบข้อบังคับและอื่น ๆ เช่น ทุนสาธารณประโยชน์
ทุนศึกษาอบรมของกลุ่มเกษตรกร ทุนเพื่อขยายงาน ทุนเพื่อการสงเคราะห์
และทุนเพื่อส่งเสริมสวัสดิการ เป็นต้น

3. ขาดทุนสะสม หมายถึง ผลของกลุ่มเกษตรกรที่มีผลการดำเนินงาน
ขาดทุนสุทธิประจำปีที่เกิดขึ้นกว่าทุนสำรอง

ส่วนขาดแห่งทุน หมายถึง ทุนของกลุ่มเกษตรกรที่มีตัวเลขเป็นค่าติดลบ
โดยทุนที่มีอยู่ทั้งหมด (เช่น ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับ
ต่าง ๆ กำไรสะสม เป็นต้น) มิได้เพียงพอให้หักผลการขาดทุนประจำปีและขาดทุน
สะสมของกลุ่มเกษตรกรได้

บทที่ 2

วิธีการจัดเก็บและ วิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 2

วิธีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นสารสนเทศที่รวบรวมข้อมูลได้จากรายงานการสอบบัญชีและงบการเงินของกลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศ ที่มีรอบบัญชีสิ้นสุดในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548 ซึ่งสิ้นสุดการรวบรวมข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ นำเสนอเป็นรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินประจำปี 2548 ของกลุ่มเกษตรกร

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 การวิเคราะห์แนวดิ่ง (Vertical Analysis) เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของรายการต่าง ๆ ในงบการเงินเดียวกันในรูปร้อยละ กล่าวคือ แต่ละรายการของงบดุลด้านสินทรัพย์ จะแสดงความสัมพันธ์เป็นร้อยละของยอดรวมสินทรัพย์ และแต่ละรายการทางด้านหนี้สินและทุน จะแสดงความสัมพันธ์เป็นร้อยละของยอดรวมหนี้สินและทุน สำหรับงบกำไรขาดทุน แต่ละรายการจะแสดงความสัมพันธ์เป็นร้อยละของยอดขาย

2.2.2 การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม (Trend Percentage Analysis)

เป็นการวิเคราะห์เพื่อดูแนวโน้มหรือทิศทางของรายการต่าง ๆ ที่ปรากฏในการเงิน โดยการนำข้อมูลที่สนใจหรือต้องการทราบจากงบการเงินของช่วงเวลาหลาย ๆ ปีต่อเนื่องกันมาวิเคราะห์ ตัวเลขที่ได้จะชี้ให้เห็นว่ารายการนั้น ๆ มีแนวโน้มสูงขึ้น คงเดิม หรือลดลง ซึ่งผู้วิเคราะห์จะสามารถสรุปเป็นข้อคิดเห็นได้ว่าแนวโน้มทางการเงินและการดำเนินธุรกิจเป็นที่พอใจหรือไม่ ทั้งยังใช้ในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย

โดยการวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ (อัตราการเพิ่ม/ลด) เป็นวิธีการคำนวณหาอัตราร้อยละของการเพิ่มลดของรายการหนึ่ง ๆ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สำหรับช่วงระยะเวลาของการเปรียบเทียบจะเป็นปีต่อปีแบบต่อเนื่องกัน ซึ่งสามารถคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\text{อัตราการเพิ่มขึ้น/(ลดลง) ของปีที่ต้องการทราบ} = \frac{[y_t - y_{t-1}]}{y_{t-1}} \times 100 \text{ โดย } y_t, y_{t-1} > 0$$

เมื่อ	y_t	หมายถึง	ตัวเลขของปีที่ต้องการ
	y_{t-1}	หมายถึง	ตัวเลขของปีก่อน

2.2.3 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis Ratios ในมุมมอง 6 มิติ

ในมุมมองแต่ละมิติ	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
มิติ 1 ความเพียงพอของเงิน ทุนต่อความเสี่ยง (C : Capital strength)	อัตราหนี้สินต่อทุน (เท่า)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$
	อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$
	อัตราการเติบโตของสหกรณ์ (%)	$\frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}} \times 100$
	อัตราการเติบโตของหนี้ (%)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}} \times 100$
	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}} \times 100$
มิติ 2 คุณภาพสินทรัพย์ (A : Asset quality)	อัตราการค้างชำระ (%)	$\frac{\text{หนี้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด}}{\text{หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ}} \times 100$
	อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)	$\frac{\text{ขาย/บริการ(รายได้ธุรกิจหลัก)}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$

ในมุมมองแต่ละมิติ	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ถาวรเฉลี่ย}} \times 100$
	อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)	$\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}} \times 100$
มิติ 3 การบริหารจัดการ (M : Management)	อัตราการเติบโตของธุรกิจ (%)	$\frac{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}}{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}} \times 100$
	อัตรากำไรต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$
มิติ 4 การทำกำไร (E : Earning Sufficiency)	อัตราเงินออมต่อสมาชิก (บาท) (เงินออม=เงินฝากสิ้นปีของสมาชิก+ เงินทุนสมาชิก)	$\frac{\text{เงินฝากสมาชิก+ทุนเรือนหุ้น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$
	อัตราหนี้สินต่อสมาชิก (บาท) (หนี้สินสมาชิกก่อนหักหนี้สงสัยจะสูญ= ลูกหนี้เงินกู้+ลูกหนี้การค้า+ ลูกหนี้บริการอื่น ๆ)	$\frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้+ลูกหนี้การค้า+ลูกหนี้ค่าบริการอื่น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$
	อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}} \times 100$

ในมุมมองแต่ละมิติ	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ
มิติ 4 การทำกำไร (E : Earning Sufficiency)	อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (%)	$\frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน}-\text{ทุนสำรองปีก่อน}}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}} \times 100$
	อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น (%)	$\frac{\text{ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน}-\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}}{\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}} \times 100$
	อัตราการเติบโตของกำไร (%)	$\frac{\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน}-\text{กำไรสุทธิปีก่อน}}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}} \times 100$
	อัตรากำไรสุทธิ (%)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ขาย/บริการ (ธุรกิจหลัก)}} \times 100$
มิติ 5 สภาพคล่อง (L : Liquidity)	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$
	อัตราหมุนของสินค้า (ครั้ง)	$\frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$
	อัตราเฉลี่ยสินค้า (วัน)	$\frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราหมุนของสินค้า}}$
	อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด (%)	$\frac{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด}}{\text{ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่กำหนดชำระ}} \times 100$

มิติที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ (S : Sensitivity)

สำหรับมิตินี้เป็นผลกระทบของธุรกิจ หรือความอ่อนไหวของธุรกิจเป็นผลกระทบจากปัจจัยแวดล้อมของกลุ่มเกษตรกรอันมีสาเหตุจากปัจจัยเสี่ยงที่มาจากภาครัฐ หรือจากสถานการณ์ทั่วไป ภัยธรรมชาติ ฯลฯ ซึ่งปัจจัยเสี่ยงนี้สามารถสืบค้นจากแหล่งอื่นเพื่อใช้อ้างอิง

2.3 การวิเคราะห์เกณฑ์ชีวิตขนาดของกลุ่มเกษตรกร

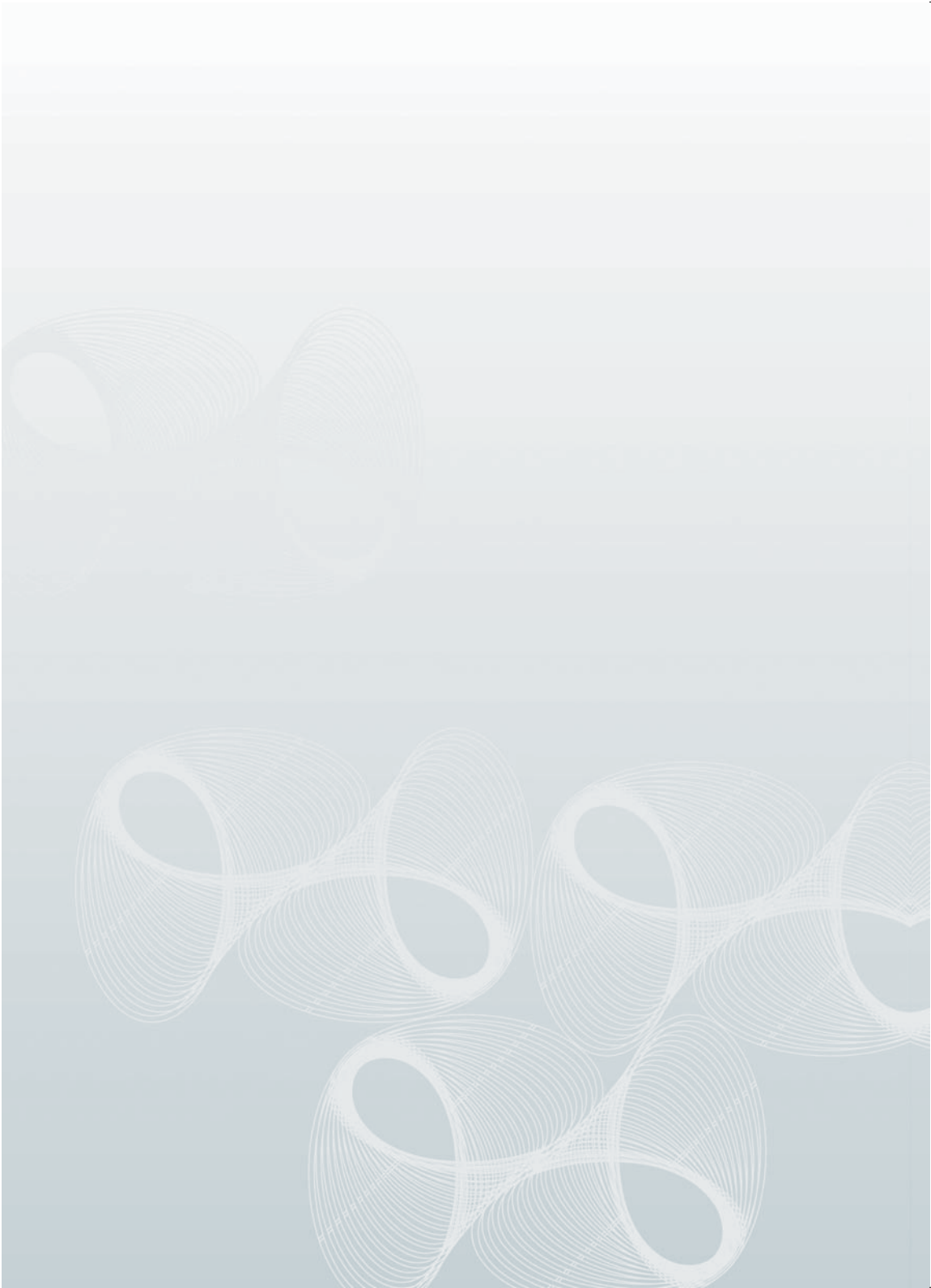
เกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร				
ทุนดำเนินงาน		รายได้ธุรกิจหลัก		
ช่วงข้อมูล (หน่วย : บาท)	คะแนน (1)	ช่วงข้อมูล (หน่วย : บาท)	คะแนน (2)	
0	0	0	0	
>0-6,000	1	>0-5,000	1	28
>6,000-30,000	2	>5,000-23,000	2	2
>30,000-145,000	3	>23,000-107,000	3	56
>145,000-706,000	4	>107,000-500,000	4	109
>706,000-3,440,000	5	>500,000-2,324,000	5	214
>3,440,000-16,770,000	6	>2,324,000-10,807,000	6	421
>16,770,000-81,760,000	7	>10,807,000-50,262,000	7	829-1
>81,760,000	8	>50,262,000	8	>1

		สมาชิกรวม		คะแนนรวม 3 ตัวแปร ชี้อัตราขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	
		ช่วงข้อมูล (หน่วย : คน)	คะแนน (3)	ช่วงคะแนนรวม (1)+(2)+(3)	ขนาดสหกรณ์
0	0	0	0		
0-5,000	1	28-jan	1		
5,000-23,000	2	29-55	2	1-6	เล็ก
23,000-47,000	3	56-108	3	7-12	กลาง
47,000-100,000	4	109-213	4	13-18	ใหญ่
100,000-244,000	5	214-420	5	19-24	ใหญ่มาก
244,000-407,000	6	421-828	6		
407,000-652,000	7	829-1,633	7		
652,000-1,302,000	8	>1,633	8		

หมายเหตุ : การใช้เกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

- ผู้ใช้พิจารณาว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการวัดขนาดนั้น มีช่วงทุนดำเนินงานรายได้ธุรกิจหลักและจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วงใด แล้วทำการให้ระดับคะแนนในแต่ละรายการ
- หาคะแนนรวมของทั้ง 3 รายการ แล้วพิจารณาว่าคะแนนรวมตกอยู่ในช่วงของสหกรณ์ขนาดใด ก็จะทราบขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้น ๆ

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเกษตรกร

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร

3.1 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2548 ที่รวบรวมข้อมูลได้จำนวน 4,601 กลุ่ม มีสาระสำคัญของรายละเอียดข้อมูลดังนี้

3.1.1 จำนวนกลุ่มเกษตรกร (ภาคผนวก ตารางที่ 1-3, ภาพที่ 1)

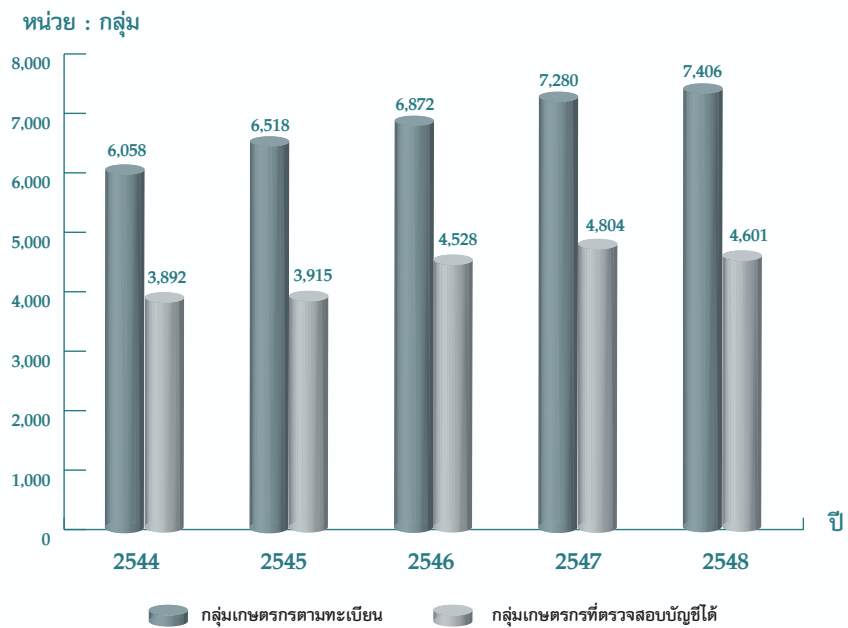
กลุ่มเกษตรกร ณ วันสิ้นปีมีทั้งสิ้นจำนวน 7,406 กลุ่ม เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวน 126 กลุ่ม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.73 รวบรวมข้อมูลได้ 4,601 กลุ่ม รวบรวมข้อมูลไม่ได้ 2,805 กลุ่ม เนื่องจากเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ไม่พร้อมรับการตรวจสอบ 1,628 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 21.98 และเป็นสหกรณ์ที่ไม่ต้องตรวจสอบ 1,177 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 15.89 ของจำนวนกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้นตามทะเบียน

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มเกษตรกร ปี 2548 จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	จำนวนกลุ่มเกษตรกรตามทะเบียน		จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้	
	กลุ่ม	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ
ทำนา	3,943	53.24	2,324	58.94
ทำไร่	1,083	14.62	635	58.63
ทำสวน	1,155	15.60	843	72.99
เลี้ยงไหม	27	0.36	19	70.37
เลี้ยงผึ้ง	4	0.05	2	50.00
เลี้ยงสัตว์	1,024	13.83	685	66.89
ทำประมง	99	1.34	49	49.49
เลี้ยงสัตว์น้ำ	65	0.88	41	63.08
อื่น ๆ	6	0.08	3	50.00
รวม	7,406	100	4,601	62.13

กลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 4,601 กลุ่ม หรือร้อยละ 62.13 ของกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้นตามทะเบียน เป็นกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจ 2,333 กลุ่ม หยุดดำเนินธุรกิจ 1,477 กลุ่ม และไม่ดำเนินธุรกิจ 791 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 50.71, 32.10 และร้อยละ 17.19 ของกลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมได้ทั้งสิ้นตามลำดับ

ภาพที่ 1 จำนวนกลุ่มเกษตรกร ในรอบ 5 ปี (2544-2548)

3.1.2 จำนวนสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร (ภาคผนวก ตารางที่ 4, ภาพที่ 2)

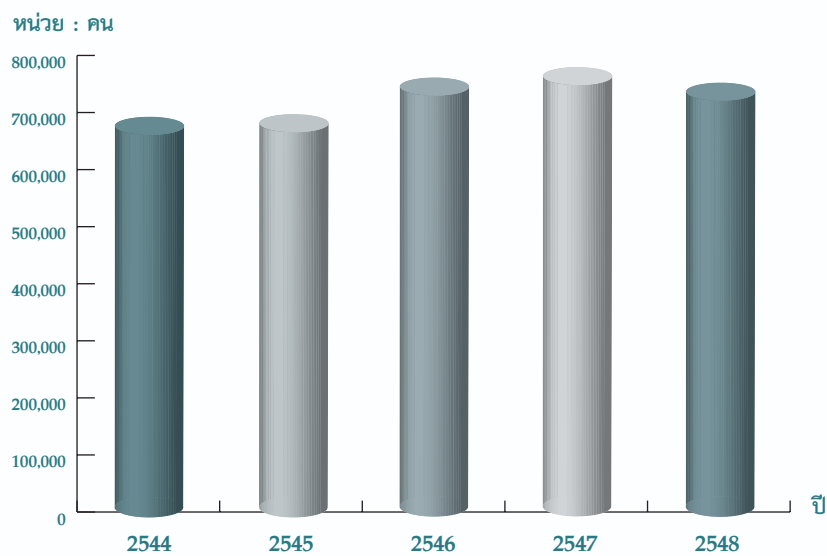
กลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 4,601 กลุ่ม มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 737,783 คน ระหว่างปีรับสมาชิกเพิ่มจำนวน 33,652 คน สมาชิกออกจำนวน 15,995 คน สมาชิก ณ วันสิ้นปี เป็นชายจำนวน 521,035 คน หญิง 216,748 คน จำนวนสมาชิกสิ้นปีลดลงจากปีก่อน 24,577 คน หรือลดลงร้อยละ 3.22

ตารางที่ 2 จำนวนและสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	จำนวนกลุ่มเกษตรกร		สมาชิก	
	กลุ่ม	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ทำนา	2,324	50.51	437,013	59.23
ทำไร่	635	13.80	109,740	14.87
ทำสวน	843	18.32	124,903	16.93
เลี้ยงไหม	19	0.41	3,459	0.47
เลี้ยงผึ้ง	2	0.04	135	0.02
เลี้ยงสัตว์	685	14.89	54,006	7.32
ทำประมง	49	1.07	4,208	0.57
เลี้ยงสัตว์น้ำ	41	0.89	3,832	0.52
อื่นๆ	3	0.07	487	0.07
รวม	4,601	100.00	737,783	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มเกษตรกรจำแนกตามกลุ่มอาชีพรวบรวมข้อมูลได้มากจะมีจำนวนสมาชิกที่มากเช่นกัน ดังนั้น กลุ่มเกษตรกรทำนารวบรวมได้สูงสุด ร้อยละ 50.51 ของจำนวนกลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมได้ทั้งสิ้น มีสมาชิกที่สูงสุด ร้อยละ 59.23 ของจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น และกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงผึ้ง มีสมาชิกน้อยสุด ร้อยละ 0.02

ภาพที่ 2 จำนวนสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้
ในรอบ 5 ปี (2544-2548)

3.1.3 การถือหุ้นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร (ภาคผนวก ตารางที่ 5, ภาพที่ 3)

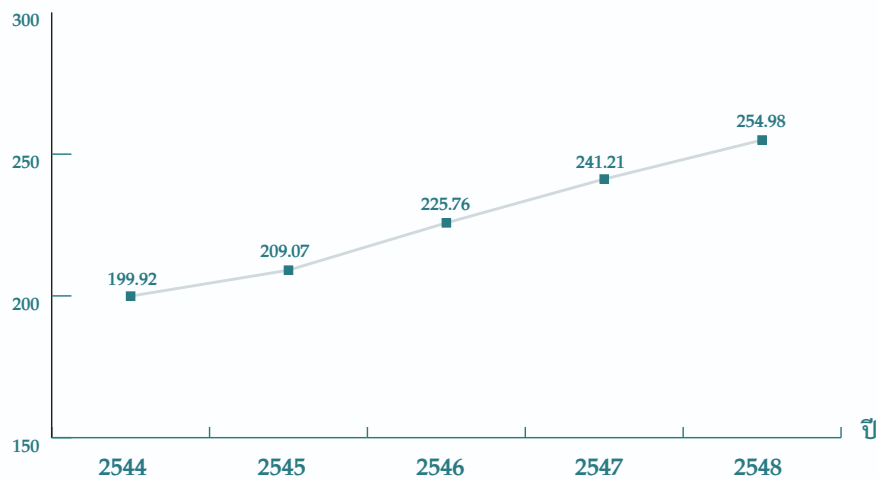
ในปี 2548 สมาชิกกลุ่มเกษตรกรสะสมค่าหุ้น เพื่อใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร มีทุนเรือนหุ้นคงเหลือ จำนวน 254.98 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 13.77 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.71 กลุ่มเกษตรกรทำนา มีทุนเรือนหุ้นคงเหลือมากที่สุด จำนวน 115.50 ล้านบาท หรือร้อยละ 45.30 ของทุนเรือนหุ้นทั้งสิ้น แต่กลุ่มเกษตรกรทำประมงมีทุนเรือนหุ้นเฉลี่ยต่อคนสูงสุด จำนวน 1,833 บาท

ตารางที่ 3 เจลี่ยค่าหุ้นของกลุ่มเกษตรกร จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	สมาชิก (คน)	ค่าหุ้น (ล้านบาท)	ค่าหุ้นเฉลี่ย ต่อคน (บาท)
ทำนา	437,013	115.50	624
ทำไร่	109,740	31.47	287
ทำสวน	124,903	88.54	709
เลี้ยงไหม	3,459	0.70	203
เลี้ยงผึ้ง	135	0.05	348
เลี้ยงสัตว์	54,006	9.44	175
ทำประมง	4,208	7.71	1,833
เลี้ยงสัตว์น้ำ	3,832	1.19	310
อื่นๆ	487	0.38	794
รวม	737,783	254.98	346
อัตราการขยายตัวเพิ่ม (ลด) จากปีก่อนร้อยละ	(3.22)	5.71	9.46

ภาพที่ 3 การถือหุ้นของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้
ในรอบ 5 ปี (2544-2548)

หน่วย : ล้านบาท

3.1.4 ปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร (ภาคผนวก ตารางที่ 6, ภาพที่ 4)

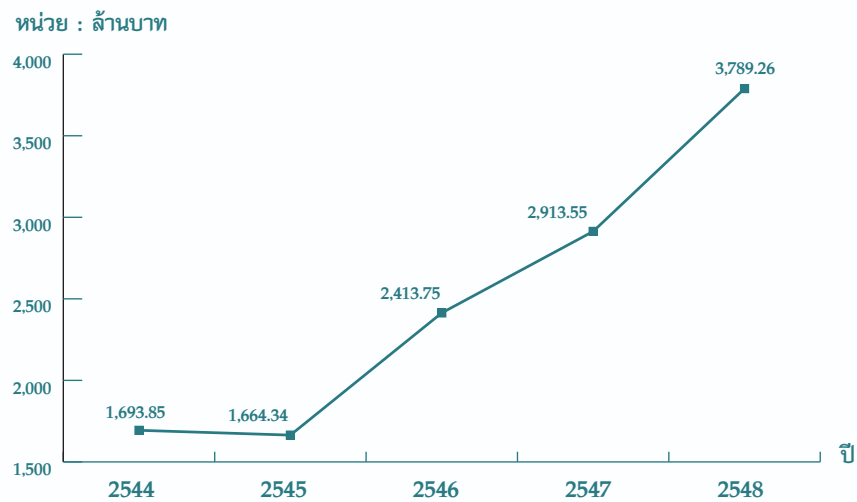
กลุ่มเกษตรกรจะต้องทำธุรกิจให้มากพอจนมีรายได้คุ้มกับค่าใช้จ่ายของกลุ่มเกษตรกร ไมเช่นนั้นแล้ว กลุ่มเกษตรกรจะต้องเลิกล้มไปในที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องประมาณดูว่า กลุ่มเกษตรกรจะทำธุรกิจกับสมาชิกในด้านใดได้มากน้อยเพียงใด จึงจะมีปริมาณธุรกิจที่เพียงพอ จากการรวบรวมข้อมูลในรอบปี 2548 พบว่า กลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจ 5 ด้าน รวมมูลค่า 3,789.26 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 875.71 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.06

ตารางที่ 4 ปริมาณธุรกิจแต่ละด้านของกลุ่มเกษตรกรจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม (ล้านบาท)	ธุรกิจแต่ละด้าน				
		การรับ ฝากเงิน	การให้ เงินกู้	จัดหาสินค้า มาจำหน่าย	รวบรวม ผลิตผล	ให้บริการ และส่งเสริม
ทำนา	996.42	55.76	306.83	421.69	177.48	34.66
ทำไร่	457.69	1.07	143.03	135.40	174.99	3.20
ทำสวน	2,083.82	28.80	159.07	175.04	1,718.02	2.89
เลี้ยงไหม	3.61	-	2.85	0.75	0.01	-
เลี้ยงผึ้ง	0.21	-	0.19	0.02	-	-
เลี้ยงสัตว์	90.94	0.39	56.36	22.16	10.01	2.02
ทำประมง	140.61	0.16	3.53	135.65	0.17	1.10
เลี้ยงสัตว์น้ำ	15.56	0.11	1.55	4.04	9.20	0.66
อื่นๆ	0.40	-	0.14	0.26	-	-
รวม	3,789.26	86.29	673.55	895.01	2,089.88	44.53
ร้อยละของปริมาณธุรกิจ						
แต่ละด้าน	100.00	2.28	17.78	23.62	55.15	1.17
อัตราการขยายตัวเพิ่ม (ลด)						
จากปีก่อน ร้อยละ	30.03	13.51	0.25	10.01	42.33	7.61

จากตารางที่ 4 พบว่า ปริมาณธุรกิจโดยรวม 5 ด้าน มูลค่า 3,789.26 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นปริมาณธุรกิจรวบรวมผลิตผลมูลค่า 2,089.88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 55.15 รองลงมาเป็นธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมูลค่า 895.01 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.62 โดยกลุ่มเกษตรกรทำสวนมีปริมาณธุรกิจสูงสุด จำนวน 2,083.82 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 54.99 การขยายตัวของปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.06 ส่วนใหญ่เป็นอัตราการเพิ่มขึ้นของธุรกิจรวบรวมผลิตผลที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.33

ภาพที่ 4 ปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ในรอบ 5 ปี (2544-2548)

รายละเอียดปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร

1) การรับฝากเงิน (ภาคผนวก ตารางที่ 7-9)

การดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการรับฝากเงินจากสมาชิก นอกจากจะเป็นการส่งเสริมการออมทรัพย์ในหมู่สมาชิกแล้ว ยังถือว่าเป็นการหาเงินทุนสำหรับใช้ในธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรอีกวิธีหนึ่งด้วย จากการรวบรวมข้อมูลทางการเงินในรอบปี 2548 พบว่า กลุ่มเกษตรกรได้ให้บริการรับฝากเงินจำนวน 86.29 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.28 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ประกอบด้วย การรับฝากเงินจากสมาชิก การรับฝากเงินจากกลุ่มเกษตรกรอื่น และจากอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิก และกลุ่มเกษตรกรอื่น ดังนี้

1.1) การรับฝากเงินจากสมาชิก

ระหว่างปีรับฝากเงินจากสมาชิก จำนวน 83.03 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96.22 ของปริมาณธุรกิจรับฝากเงินทั้งสิ้น แยกเป็นเงินรับฝากประจำร้อยละ 1.17 เงินรับฝากออมทรัพย์ร้อยละ 79.18 และเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษร้อยละ 19.65 สิ้นปีเงินรับฝากจากสมาชิกคงเหลือ 145.82 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากออมทรัพย์จำนวน 105.39 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 72.27 ของจำนวนเงินรับฝากคงเหลือสิ้นปี และมีจำนวนสมาชิกที่ฝากเงินคงเหลือสิ้นปีจำนวน 15,989 คน

1.2) การรับฝากเงินจากกลุ่มเกษตรกรอื่น

ระหว่างปีรับฝากเงินจากกลุ่มเกษตรกรอื่น จำนวน 0.17 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.20 ของเงินรับฝากทั้งสิ้น เงินรับฝากออมทรัพย์ทั้งจำนวน สิ้นปีเงินรับฝากออมทรัพย์คงเหลือ 1.03 ล้านบาท เป็นการฝากเงินของกลุ่มเกษตรกรอื่นจำนวน 21 กลุ่ม

1.3) การรับฝากเงินจากอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกและกลุ่มเกษตรกรอื่น

ระหว่างปีรับฝากเงินจากอื่น ๆ จำนวน 3.09 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.58 ของเงินรับฝากทั้งสิ้น เป็นเงินฝากออมทรัพย์ 2.41 ล้านบาท และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ 0.68 ล้านบาท สิ้นปีมีเงินรับฝากคงเหลือ 4.48 ล้านบาท เป็นเงินฝากประจำ 0.08 ล้านบาท เงินฝากออมทรัพย์ 3.76 ล้านบาท และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ 0.64 ล้านบาท เงินฝากคงเหลือสิ้นปีทั้งจำนวนเป็นการฝากเงินของผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกและกลุ่มเกษตรกรอื่น จำนวน 454 ราย

ตารางที่ 5 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝากจำแนกตามกลุ่มอาชีพของกลุ่มเกษตรกรปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม		ประจำ	ออมทรัพย์	ออมทรัพย์พิเศษ
	ล้านบาท	ร้อยละ	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)
ทำนา	55.76	64.62	0.01	38.88	16.87
ทำไร่	1.07	1.24	-	1.02	0.05
ทำสวน	28.80	33.38	0.96	27.82	0.02
เลี้ยงไหม	-	-	-	-	-
เลี้ยงผึ้ง	-	-	-	-	-
เลี้ยงสัตว์	0.39	0.45	-	0.38	0.01
ทำประมง	0.16	0.18	-	0.11	0.05
เลี้ยงสัตว์น้ำ	0.11	0.13	-	0.11	-
อื่น ๆ	-	-	-	-	-
รวม	86.29	100.00	0.97	68.32	17.00
เงินรับฝากคงเหลือสิ้นปี	151.33		8.37	110.18	32.78
ร้อยละเงินรับฝากคงเหลือสิ้นปี	100.00		5.53	72.81	21.66

จากตารางที่ 5 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝากในรอบปี จำนวน 86.29 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการรับฝากเงินของกลุ่มเกษตรกรทำนามากที่สุด ร้อยละ 64.62 และเงินรับฝากส่วนใหญ่เป็นการรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ที่มีจำนวน 68.32 ล้านบาท สิ้นปีกลุ่มเกษตรกรในภาพรวมมีเงินรับฝากคงเหลือ 151.33 ล้านบาท โดยเป็นเงินรับฝากออมทรัพย์สูงสุด ร้อยละ 72.81

2) การให้เงินกู้ (ภาคผนวก ตารางที่ 10-12)

ธุรกิจสินเชื่อมีความสำคัญยิ่งต่อสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ทำให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพและใช้จ่ายจำเป็นในครัวเรือน ส่งผลให้มีฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ดีขึ้น นอกจากนี้ ทำให้กลุ่มเกษตรกรสามารถขยายธุรกิจที่ดำเนินการได้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะสามารถบริการแก่สมาชิกได้มากขึ้น และตรงความต้องการ จากการรวบรวมข้อมูลทางการเงินปี 2548 พบว่า กลุ่มเกษตรกรได้ให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกและกลุ่มเกษตรกรอื่น จำนวน 673.55 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.78 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น ประกอบด้วยเงินให้สมาชิกจำนวน 673.54 ล้านบาท และเงินให้สหกรณ์อื่นจำนวน 0.01 ล้านบาท การให้เงินกู้ระหว่างปี เพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 159.33 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.98 มีรายละเอียดการให้เงินกู้ดังนี้

2.1) การให้เงินกู้แก่สมาชิก

ระหว่างปีให้เงินกู้แก่สมาชิก 673.54 ล้านบาท แยกเป็นเงินกู้ระยะสั้น 610.67 ล้านบาท ระยะปานกลาง 59.66 ล้านบาท และระยะยาว 3.21 ล้านบาท รับชำระระหว่างปี 605.25 ล้านบาท เป็นหนี้ที่ชำระได้ตามกำหนดร้อยละ 68.20 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ คงเหลือลูกหนี้เงินให้กู้ ณ วันสิ้นปี 578.38 ล้านบาท แยกเป็นเงินกู้ระยะสั้น 450.81 ล้านบาท ระยะปานกลาง 120.08 ล้านบาท และระยะยาว 7.49 ล้านบาท ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ 47.64 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.24 ของเงินให้กู้คงเหลือสิ้นปี และมีดอกเบี้ยยค้างรับสิ้นปี 90.64 ล้านบาท

2.2) การให้เงินกู้แก่กลุ่มเกษตรกรอื่น

ระหว่างปีกลุ่มเกษตรกรให้เงินกู้แก่กลุ่มเกษตรกรอื่น จำนวน 0.01 ล้านบาท เป็นเงินกู้ระยะสั้นทั้งจำนวน ระหว่างปีได้รับชำระคืน 0.09 ล้านบาท เป็นหนี้ที่ชำระได้ตามกำหนดร้อยละ 45.26 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ สิ้นปีมีลูกหนี้เงินกู้คงเหลือ 0.20 ล้านบาท แยกเป็นลูกหนี้ระยะสั้น 0.12 ล้านบาท และลูกหนี้ระยะยาว 0.08 ล้านบาท ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ จำนวน 2,000.00 บาท และมีดอกเบี้ยยค้างรับสิ้นปี จำนวน 0.01 ล้านบาท

ตารางที่ 6 ปริมาณธุรกิจให้เงินกู้ (สินเชื่อกู้) จำแนกตามกลุ่มอาชีพของ
กลุ่มเกษตรกร ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม		ระยะสั้น	เงินให้กู้	เงินให้กู้
	ล้านบาท	ร้อยละ		ระยะปานกลาง	ระยะยาว
ทำนา	306.83	45.55	271.98	32.71	2.14
ทำไร่	143.03	21.24	142.21	0.82	-
ทำสวน	159.07	23.62	136.32	22.29	0.46
เลี้ยงไหม	2.85	0.42	2.85	-	-
เลี้ยงผึ้ง	0.19	0.03	0.19	-	-
เลี้ยงสัตว์	56.36	8.37	53.37	2.68	0.31
ทำประมง	3.53	0.52	2.08	1.15	0.30
เลี้ยงสัตว์น้ำ	1.55	0.23	1.54	0.01	-
อื่น ๆ	0.14	0.02	0.14	-	-
รวม	673.55	100.00	610.68	59.66	3.21
เงินให้กู้คงเหลือสิ้นปี	578.58		450.93	120.08	7.57
ร้อยละเงินให้กู้คงเหลือสิ้นปี	100.00		77.94	20.75	1.31

จากตารางที่ 6 พบว่า การให้เงินกู้ของกลุ่มเกษตรกรในภาพรวม 673.55 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรทำนาสูงสุด ร้อยละ 45.55 และส่วนใหญ่เป็นการให้เงินกู้ระยะสั้น สิ้นปีมีเงินให้กู้คงเหลือ 578.58 ล้านบาท แยกเป็นเงินให้กู้ระยะสั้น ร้อยละ 77.94 เงินให้กู้ระยะปานกลาง ร้อยละ 20.75 และเงินให้กู้ระยะยาว ร้อยละ 1.31

2.3) ทางใช้ประโยชน์ของเงินให้กู้

การให้เงินกู้แก่สมาชิกและกลุ่มเกษตรกรอื่น ในระหว่างปี จำนวน 673.55 ล้านบาท มีรายละเอียดของทางใช้ประโยชน์ของเงินให้กู้ ดังนี้

ตารางที่ 7 ทางใช้ประโยชน์ของเงินให้กู้ ปี 2548

ทางใช้ประโยชน์	รวม		
	ล้านบาท	ร้อยละ	
ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบฯ อาหารสัตว์ และค่าจ้างเก็บเกี่ยว	526.68	78.19	511.15
ค่าใช้จ่ายการเตรียมเพื่อขาย/แปรรูป	1.52	0.22	1.52
ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรภาคีอากร	0.07	0.01	0.07
ค่าบริการและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	25.98	3.86	11.84
ค่าบุกเบิกซื้อที่ดิน ปรับปรุงที่ดิน และแหล่งน้ำ	7.52	1.12	4.34
ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อหรือสร้างเครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล	9.86	1.46	2.15
ซื้อสร้าง ปรับปรุงสิ่งก่อสร้าง	15.65	2.32	1.25
ลงทุนสัตว์เลี้ยง สัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำ	13.91	2.07	11.85
ชำระหนี้สิน	27.53	4.09	25.59
ใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ	40.85	6.07	37.53
ลงทุนซื้อหุ้นสหกรณ์	3.97	0.59	3.38
ใช้ประโยชน์ของเงินให้กลุ่มเกษตรกรอื่น	0.01	0.00	0.01
รวม	673.55	100.00	610.68

ประเภทเงินให้กู้ (ล้านบาท)						
เงินกู้ระยะสั้น			เงินกู้ระยะปานกลาง		เงินกู้ระยะยาว	
ล้านบาท	ร้อยละ		ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
78.19	511.15	83.70	12.64	21.19	2.89	90.03
0.22	1.52	0.25	-	-	-	-
0.01	0.07	0.01	-	-	-	-
3.86	11.84	1.94	14.14	23.70	-	-
1.12	4.34	0.71	3.18	5.33	-	-
1.46	2.15	0.35	7.63	12.79	0.08	2.49
2.32	1.25	0.21	14.24	23.87	0.16	4.99
2.07	11.85	1.94	1.99	3.33	0.07	2.18
4.09	25.59	4.19	1.94	3.25	-	-
6.07	37.53	6.15	3.31	5.55	0.01	0.31
0.59	3.38	0.55	0.59	0.99	-	-
0.00	0.01	0.00	-	-	-	-
100.00	610.68	100.00	59.66	100.00	3.21	100.00

จากตารางที่ 7 ทางใช้ประโยชน์ของเงินให้กู้ในระหว่างปี ส่วนใหญ่ได้นำไปเป็นค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบฯ อาหารสัตว์ และค่าจ้างเก็บเกี่ยว จำนวน 526.68 ล้านบาท หรือร้อยละ 78.19 โดยเงินกู้ระยะสั้น และเงินกู้ระยะยาวใช้ประโยชน์ในทางเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 83.70 และร้อยละ 90.03 ของเงินให้กู้รวมทั้งสิ้น แต่ละประเภท ส่วนเงินให้กู้ระยะปานกลาง ส่วนใหญ่ได้นำไปซื้อสร้างปรับปรุงสิ่งก่อสร้าง ร้อยละ 23.87 ของเงินให้กู้ระยะปานกลางทั้งสิ้น

3) การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ภาคผนวก ตารางที่ 13)

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย คือ จัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาขายให้แก่สมาชิก และบุคคลภายนอก เช่น จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการเพาะปลูก สิ่งของที่จำเป็นสำหรับครอบครัวสมาชิกมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคาถูกดีธรรม จากการตรวจสอบบัญชีในรอบปี 2548 พบว่า กลุ่มเกษตรกรได้จัดหาสินค้ามาจำหน่ายทั้งสิ้นจำนวน 895.01 ล้านบาท หรือร้อยละ 23.62 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น โดยจำหน่ายให้สมาชิกจำนวน 721.17 ล้านบาท หรือร้อยละ 80.58 ของสินค้าที่จัดหามาจำหน่ายทั้งสิ้น การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 81.44 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.01 การจำหน่ายสินค้าของกลุ่มเกษตรกรเป็นทั้งเงินสดและเงินเชื่อ สิ้นปีมีลูกหนี้การค้าจำนวน 390.39 ล้านบาท ซึ่งได้เพื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้จำนวน 187.89 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 48.13 ของลูกหนี้คงเหลือสิ้นปี

ตารางที่ 8 ปริมาณธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม		สินค้า ผลิตเอง	สินค้าทั่วไป	สินค้า ผ่อนชำระ
	ล้านบาท	ร้อยละ			
ทำนา	421.69	47.11	8.16	412.70	0.83
ทำไร่	135.40	15.13	7.46	127.94	-
ทำสวน	175.04	19.56	36.03	139.01	-
เลี้ยงไหม	0.75	0.08	0.01	0.74	-
เลี้ยงผึ้ง	0.02	0.00	-	0.02	-
เลี้ยงสัตว์	22.16	2.48	2.03	20.13	-
ทำประมง	135.65	15.16	-	135.65	-
เลี้ยงสัตว์น้ำ	4.04	0.45	-	4.04	-
อื่น ๆ	0.26	0.03	-	0.26	-
รวม	895.01	100.00	53.69	840.49	0.83
มูลค่าสินค้าที่จำหน่ายให้สมาชิก	721.17		2.34	698.00	0.83
ร้อยละสินค้าที่จำหน่ายให้กับสมาชิก	80.58		41.61	83.05	100

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มเกษตรกรในภาพรวม ปี 2548 มีปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น 895.01 ล้านบาท จำหน่ายให้กับสมาชิกคิดเป็นร้อยละ 80.58 ส่วนใหญ่เป็นปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรทำนา จำหน่ายได้สูงสุดร้อยละ 47.11 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น การจำหน่ายสินค้าแยกเป็นสินค้าผลิตเอง มูลค่า 53.69 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.00 จำหน่ายให้กับสมาชิกร้อยละ 41.61 สินค้าทั่วไป มูลค่า 840.49 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 93.91 จำหน่ายให้กับสมาชิกร้อยละ 83.05 และสินค้าผ่อนชำระมูลค่า 0.83 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.09 จำหน่ายให้กับสมาชิก ร้อยละ 100

สินค้าผลิตเอง ส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายปุ๋ย จำนวน 27.91 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ สุราแช่พื้นเมือง จำนวน 9.00 ล้านบาท และอื่น ๆ จำนวน 16.78 ล้านบาท

สินค้าทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายปุ๋ย จำนวน 556.90 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ น้ำมันเครื่อง 125.11 ล้านบาท น้ำมันเชื้อเพลิง 75.73 ล้านบาท สินค้าอุปโภคบริโภค 26.40 ล้านบาท ยาปราบศัตรูพืช 22.55 ล้านบาท และอื่น ๆ 33.80 ล้านบาท

สินค้าผ่อนชำระ เป็นสินค้าอื่น ๆ ทั้งจำนวน มูลค่า 0.83 ล้านบาท

4) การรวบรวมผลผลิต (ภาคผนวก ตารางที่ 14)

กลุ่มเกษตรกรดำเนินการรวบรวม เก็บรักษาการคัดคุณภาพ การแปรรูปและการตลาด เพื่อพยายามขายผลผลิตการเกษตรของสมาชิกให้ได้ราคาที่เป็นธรรมจากการตรวจสอบบัญชีในรอบปี 2548 พบว่า กลุ่มเกษตรกรได้รวบรวมผลผลิตจำนวน 2,089.88 ล้านบาท หรือร้อยละ 55.15 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น โดยรวบรวมจากสมาชิกจำนวน 1,356.70 ล้านบาท หรือร้อยละ 64.92 ของผลผลิตทั้งสิ้น การรวบรวมผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 621.52 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.33

ตารางที่ 9 ปริมาณธุรกิจรวบรวมผลิตผล จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวมรวมทั้งสิ้น		รวมรวมจากสมาชิก	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ทำนา	177.48	8.49	82.43	46.44
ทำไร่	174.99	8.37	134.94	77.11
ทำสวน	1,718.01	82.21	1,120.29	65.21
ประมง	0.18	0.01	-	-
เลี้ยงสัตว์	10.01	0.48	9.83	98.20
เลี้ยงสัตว์น้ำ	9.20	0.44	9.20	100.00
เลี้ยงไหม	0.01	0.00	0.01	100.00
รวม	2,089.88	100.00	1,356.70	64.92

จากตารางที่ 9 พบว่า ปริมาณธุรกิจรวบรวมผลิตผลทั้งสิ้น 2,089.88 ล้านบาท รวบรวมจากสมาชิกได้ร้อยละ 64.92 นอกนั้นเป็นการรวบรวมผลิตผลได้จากบุคคลภายนอก โดยกลุ่มเกษตรกรทำสวนรวบรวมผลิตผลมีปริมาณสูงสุด ร้อยละ 82.21

ผลิตผลที่รวบรวมได้ ส่วนใหญ่เป็นยางพารา มีมูลค่า 1,809.79 ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ ข้าวเปลือกเจ้า 92.87 ล้านบาท อ้อย 69.61 ล้านบาท ปาล์ม 19.21 ล้านบาท และผลิตผลอื่น ๆ 98.40 ล้านบาท

5) การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร (ภาคผนวก ตารางที่ 15)

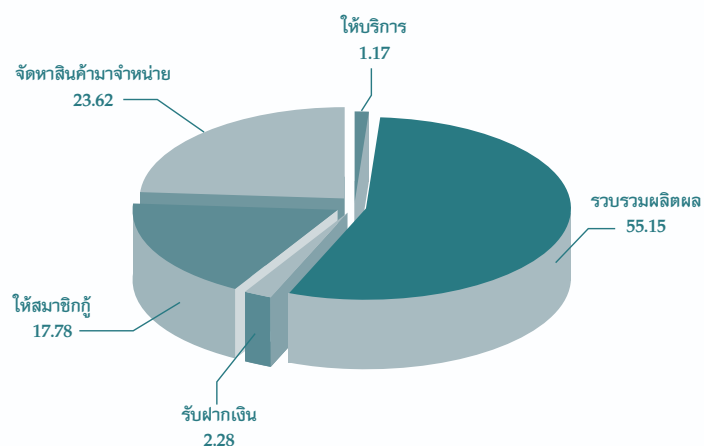
ธุรกิจด้านการส่งเสริมการเกษตร เป็นหน้าที่อันสำคัญของกลุ่มเกษตรกรในการส่งเสริมการเพาะปลูกของสมาชิก เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม จากการตรวจสอบบัญชีในรอบปี 2548 พบว่า กลุ่มเกษตรกรได้ให้บริการและส่งเสริมการเกษตรจำนวน 44.53 ล้านบาท หรือร้อยละ 1.17 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร เพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 3.15 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.61

ตารางที่ 10 ปริมาณธุรกิจการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามอาชีพของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	ปริมาณธุรกิจ	
	ล้านบาท	ร้อยละ
กลุ่มเกษตรกรทำนา	34.66	77.83
กลุ่มเกษตรกรทำไร่	3.20	7.19
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	2.89	6.49
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	2.02	4.54
กลุ่มเกษตรกรทำประมง	1.10	2.47
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำ	0.66	1.48
รวม	44.53	100

จากตารางที่ 10 พบว่า ปริมาณธุรกิจการให้บริการและส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นปริมาณธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรทำนา จำนวน 34.66 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 77.83 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น การบริการและส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นการสูบน้ำจำนวน 35.05 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 78.71 รองลงมาได้แก่ การบริการตลาดกลางจ้างงาน 1.04 ล้านบาท และบริการอื่น ๆ รวม 8.44 ล้านบาท

ภาพที่ 5 ร้อยละปริมาณธุรกิจแต่ละด้านของกลุ่มเกษตรกรในรอบปี 2548

3.2 ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

(ภาคผนวก ตารางที่ 16-20, ภาพที่ 6)

กลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้จำนวน 4,601 กลุ่ม ปรากฏผลการดำเนินงาน ดังนี้

- กำไรสุทธิประจำปี 2,601 กลุ่ม เป็นเงิน 64.99 ล้านบาท
- ขาดทุนสุทธิประจำปี 1,337 กลุ่ม เป็นเงิน 57.99 ล้านบาท
- ไม่ดำเนินงาน 663 กลุ่ม

การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรมีผลกำไรสุทธิ 7.00 ล้านบาท ปีก่อนประสบผลขาดทุน 3.12 ล้านบาท เนื่องจากการดำเนินงานในรอบปี 2548 มีปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นประกอบกับมีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่าย

กลุ่มเกษตรกรที่มีผลกำไรสุทธิสูงสุด ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรทำสวนหัวเตย จังหวัด สุราษฎร์ธานี มีผลกำไรสุทธิ 3,725,700.60 บาท และกลุ่มเกษตรกรที่มีผลขาดทุน สุทธิสูงสุด ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรทำสวนบึงชำอ้อ จังหวัดปทุมธานี ขาดทุนสุทธิ ประจำปี 4,105,840.60 บาท เนื่องจากกลุ่มไม่ได้ดำเนินธุรกิจในรอบปีเช่นเดียวกับ ปีก่อน รายได้จึงมีไม่เพียงพอต่อการชดเชยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหนี้สงสัยจะสูญและดอกเบี้ยค้างรับเงินให้กู้

ตารางที่ 11 ผลการดำเนินงานจำแนกตามกลุ่มอาชีพของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548

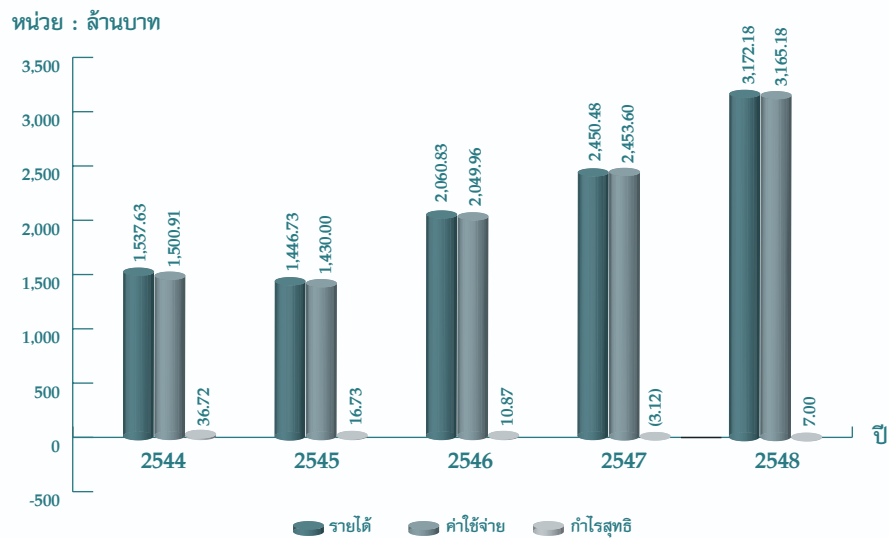
รายการ	กลุ่มเกษตรกรจำแนกตามกลุ่มอาชีพ				
	ทำนา	ทำไร่	ทำสวน	เลี้ยงไหม	เลี้ยงผึ้ง
รายได้ทั้งสิ้น	668.13	327.43	1,979.01	0.96	0.05
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	667.31	327.17	1,972.49	1.05	0.03
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	0.82	0.26	6.52	(0.09)	0.02
กำไรสุทธิ					
จำนวนกลุ่มเกษตรกร	1,391	368	514	11	1
จำนวนเงิน (ล้านบาท)	27.96	7.16	23.56	0.06	0.02
ขาดทุนสุทธิ					
จำนวนกลุ่มเกษตรกร	743	200	238	7	-
จำนวนเงิน (ล้านบาท)	27.14	6.90	17.04	0.15	-
ไม่ดำเนินงาน					
จำนวนกลุ่มเกษตรกร	191	67	90	1	1

กลุ่มเกษตรกรจำแนกตามกลุ่มอาชีพ						รวม
เลี้ยงไหม	เลี้ยงผึ้ง	เลี้ยงสัตว์	ทำประมง	เลี้ยงสัตว์น้ำ	อื่น ๆ	
0.96	0.05	42.95	139.17	14.21	0.27	3,712.18
1.05	0.03	44.22	138.86	13.82	0.23	3,165.18
(0.09)	0.02	(1.27)	0.31	0.39	0.04	7
11	1	272	24	19	1	2,601
0.06	0.02	3.63	2.03	0.53	0.04	64.99
7	-	124	16	8	1	1,337
0.15	-	4.90	1.72	0.14	3,697 (บาท)	57.99
1	1	289	9	14	1	663

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มเกษตรกรมีผลการดำเนินงานในภาพรวม กำไรสุทธิ 7.00 บาท ส่วนใหญ่เป็นผลกำไรของกลุ่มเกษตรกรทำสวน ที่มีผลกำไรสุทธิ 6.52 ล้านบาท และมีกลุ่มเกษตรกรที่ประสบผลขาดทุนสุทธิ 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงไหมและกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ ขาดทุนสุทธิ 0.09 ล้านบาท และ 1.27 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่กลุ่มเกษตรกรที่มีผลกำไรสุทธิจะมีจำนวนสูงกว่ากลุ่มที่ประสบผลขาดทุนสุทธิ

ภาพที่ 6 ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ในรอบ 5 ปี (2544-2548)

3.3 ฐานะการเงินของกลุ่มเกษตรกร (ภาคผนวก ตารางที่ 21, ภาพที่ 7)

3.3.1 สินทรัพย์

กลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้มีสินทรัพย์ทั้งสิ้น จำนวน 1,718.13 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 จำนวน 100.21 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.19

ตารางที่ 12 สินทรัพย์ทั้งสิ้นของกลุ่มเกษตรกร จำแนกตามกลุ่มอาชีพปี 2548

กลุ่มอาชีพ	สินทรัพย์		สินทรัพย์ หมุนเวียน	
	ล้านบาท	ร้อยละ		
ทำนา	846.74	49.28	702.66	0.91
ทำไร่	223	12.98	205.07	0.22
ทำสวน	424.13	24.69	328.78	0.73
เลี้ยงไหม	4.47	0.26	3.60	-
เลี้ยงผึ้ง	0.35	0.02	0.35	-
เลี้ยงสัตว์	141.93	8.26	103.94	0.28
ทำประมง	71.53	4.16	61.35	3,000 (บาท)
เลี้ยงสัตว์น้ำ	5.42	0.32	4.83	-
อื่น ๆ	0.56	0.03	0.36	-
รวม	1,718.13	100	1,410.94	2.14
ร้อยละของสินทรัพย์		100.00	82.12	0.13

	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน				
	เงินลงทุน ระยะยาว	ลูกหนี้ ระยะยาว	สินทรัพย์ ไม่มีตัวตน	สินทรัพย์ อื่น	รวม
702.66	0.91	34.06	98.58	10.53	144.08
205.07	0.22	0.50	14.93	2.28	17.93
328.78	0.73	27.63	62.14	4.85	95.35
3.60	-	-	0.86	0.01	0.87
0.35	-	-	137 (บาท)	-	137 (บาท)
103.94	0.28	7.22	28.28	2.21	37.99
61.35	3,000 (บาท)	1.11	8.52	0.55	10.18
4.83	-	-	0.54	0.05	0.59
0.36	-	-	0.20	-	0.20
1,410.94	2.14	70.52	214.05	20.48	307.19
82.12	0.13	4.10	12.46	1.19	17.88

จากตารางที่ 12 พบว่า สินทรัพย์ของกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น 1,718.13 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ของกลุ่มเกษตรกรทำนาร้อยละ 49.28 รองลงมาเป็นกลุ่มเกษตรกรทำสวนร้อยละ 24.69 สินทรัพย์ทั้งสิ้นประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนร้อยละ 82.12 และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนร้อยละ 17.88 สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ จำนวน 984.84 ล้านบาท ซึ่งมีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำนวน 283.73 ล้านบาท คงเหลือลูกหนี้สุทธิ 701.11 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 49.69 ของสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งสิ้น รองลงมาเป็นเงินสดและเงินฝากจำนวน 574.72 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.73 ของสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งสิ้น

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวน 307.19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.88 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ส่วนใหญ่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจำนวน 214.05 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.46

3.3.2 หนี้สิน

กลุ่มเกษตรกรในภาพรวมมีหนี้สินทั้งสิ้น 1,058.80 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 61.63 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 45.96 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.54

ตารางที่ 13 หนี้สินของกลุ่มเกษตรกรจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม		หนี้สิน หมุนเวียน	หนี้สินไม่หมุนเวียน		
	ล้านบาท	ร้อยละ		หนี้สินระยะยาว	หนี้สินอื่น	รวม
ทำนา	554.35	52.36	475.31	18.79	60.25	79.04
ทำไร่	148.78	14.05	121.16	5.10	22.52	27.62
ทำสวน	257.35	24.31	226.39	9.85	21.11	30.96
เลี้ยงไหม	3.65	0.34	2.41	0.06	1.18	1.24
เลี้ยงผึ้ง	0.23	0.02	0.18	-	0.05	0.05
เลี้ยงสัตว์	83.96	7.93	20.32	3.01	60.63	63.64
ทำประมง	8.26	0.78	4.05	0.39	3.82	4.21
เลี้ยงสัตว์น้ำ	1.68	0.16	1.24	0.13	0.31	0.44
อื่นๆ	0.54	0.05	0.43	-	0.11	0.11
รวม	1,058.80	100.00	851.49	37.33	169.98	207.31
ร้อยละของสินทรัพย์	100.00		80.42	3.53	16.05	19.58

จากตารางที่ 13 พบว่า หนี้สินของกลุ่มเกษตรกรในภาพรวม 1,058.80 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการสร้างหนี้ของกลุ่มเกษตรกรทำนา ร้อยละ 52.36 รองลงมา เป็นการสร้างหนี้ของกลุ่มเกษตรกรทำสวน ร้อยละ 24.31 หนี้สินทั้งสิ้นประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนจำนวน 851.49 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 80.42 ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงที่สุด และหนี้สินหมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นรายการเจ้าหนี้เงินกู้ยืม และเครดิตการค้า รวม 589.15 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 55.64 ของหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น ในส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียน จำนวน 207.31 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.58 ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินอื่น ร้อยละ 16.05 หนี้สินระยะยาวร้อยละ 3.53 ส่วนใหญ่เป็นรายการเจ้าหนี้เงินกู้ยืมจำนวน 31.82 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 85.24 ของหนี้สินระยะยาว

3.3.3 เงินของกลุ่มเกษตรกร

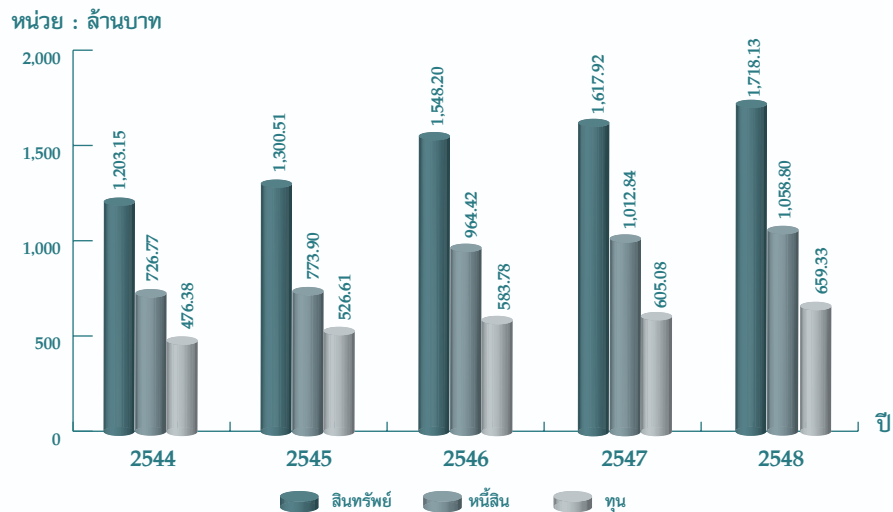
กลุ่มเกษตรกรในภาพรวมมีเงินของกลุ่มเกษตรกรของ จำนวน 659.33 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.37 ของทุนดำเนินงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 54.25 ล้านบาท หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.97

ตารางที่ 14 เงินของกลุ่มเกษตรกรจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม		เงิน เรือนหุ้น	ทุนสำรองและ ทุนสะสมอื่น	กำไร (ขาดทุน) สะสม/อื่น ๆ	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ
	ล้านบาท	ร้อยละ				
ทำนา	292.39	44.35	115.50	240.93	(64.86)	0.82
ทำไร่	74.22	11.26	31.47	52.46	(9.97)	0.26
ทำสวน	166.78	25.29	88.54	93.19	(21.47)	6.52
เลี้ยงไหม	0.82	0.12	0.70	0.53	(0.32)	(0.09)
เลี้ยงผึ้ง	0.12	0.02	0.05	0.05	-	0.02
เลี้ยงสัตว์	57.97	8.79	9.44	50.91	(1.11)	(1.27)
ทำประมง	63.27	9.60	7.71	55.91	(0.66)	0.31
เลี้ยงสัตว์น้ำ	3.74	0.57	1.19	1.87	0.29	0.39
อื่นๆ	0.02	0.00	0.38	0.09	(0.49)	0.04
รวม	659.33	100.00	254.98	495.94	(98.59)	7.00
ร้อยละของสหกรณ์	100.00		38.67	75.22	(14.95)	1.06

จากตารางที่ 14 พบว่า ทุนของกลุ่มเกษตรกรในภาพรวม จำนวน 659.33 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นทุนของกลุ่มเกษตรกรทำนาที่มีร้อยละ 44.35 รองลงมาเป็นกลุ่มเกษตรกรทำสวน ร้อยละ 25.29 ทุนของกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ร้อยละ 38.67 ทุนสำรองและทุนสะสมอื่นร้อยละ 75.22 กำไร (ขาดทุน) สะสม/อื่น ๆ ร้อยละ (14.95) และกำไร (ขาดทุน) สุทธิร้อยละ 1.06 โดยในทุนสำรองและทุนสะสมอื่น ร้อยละ 75.22 นั้น ส่วนใหญ่เป็นทุนสำรองที่มีจำนวน 381.49 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 57.86 ของทุนกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น

ภาพที่ 7 ทุนดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ในรอบ 5 ปี (2544-2548)

3.4 แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน

(ภาคผนวก ตารางที่ 22, ภาพที่ 8)

กลุ่มเกษตรกรที่รวบรวมข้อมูลได้ในภาพรวม มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 1,718.13 ล้านบาท มีแหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน ดังนี้

3.4.1 แหล่งที่มาของทุนดำเนินงาน

1) แหล่งภายใน จำนวน 1,086.14 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 63.22 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ประกอบด้วย เงินรับฝากจากสมาชิก 145.82 ล้านบาท ทุนของกลุ่มเกษตรกร 659.33 ล้านบาท และอื่น ๆ 280.99 ล้านบาท

2) แหล่งภายนอก จำนวน 631.99 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.78 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ประกอบด้วย เครดิตระยะสั้น ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมหนี้ยการค้า จำนวน 589.15 ล้านบาท เครดิตระยะยาวที่เป็นเงินกู้ยืม จำนวน 31.82 ล้านบาท เงินรับฝากอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิก 5.51 ล้านบาท และอื่น ๆ 5.51 ล้านบาท

ตารางที่ 15 แหล่งที่มาของทุนดำเนินงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพของ
กลุ่มเกษตรกร ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม		ภายใน		ภายนอก	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ทำนา	846.74	49.28	496.75	58.67	349.99	41.33
ทำไร่	223.00	12.98	111.93	50.19	111.07	49.81
ทำสวน	424.13	24.69	278.24	65.60	145.89	34.40
เลี้ยงไหม	4.47	0.26	2.13	47.65	2.34	47.65
เลี้ยงผึ้ง	0.35	0.02	0.18	51.43	0.17	48.57
เลี้ยงสัตว์	141.93	8.26	123.21	86.81	18.72	13.19
ทำประมง	71.53	4.16	68.88	96.30	2.65	3.70
เลี้ยงสัตว์น้ำ	5.42	0.32	4.55	83.95	0.87	16.05
อื่นๆ	0.56	0.03	0.27	48.21	0.29	51.79
รวม	1,718.13	100.00	1,086.14	63.22	631.99	36.78

จากตารางที่ 15 ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 1,718.13 ล้านบาท มีที่มาของทุนดำเนินงานส่วนใหญ่จากแหล่งภายใน ร้อยละ 63.22 ทั้งนี้ กลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่จะมีแหล่งที่มาภายในสูงกว่าแหล่งภายนอก ยกเว้นกลุ่มเกษตรกรอาชีพอื่น ๆ มีแหล่งจากภายนอกที่สูงกว่าแหล่งภายใน

3.4.2 ทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน

ทุนดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในภาพรวมทั้งสิ้น 1,718.13 ล้านบาท ได้นำไปลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น ได้แก่ เงินสดและเงินฝาก ลูกหนี้ หลักทรัพย์/ตราสาร สินค้าคงเหลือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์อื่น ๆ ทั้งนี้ส่วนใหญ่ได้นำไปลงทุนในลูกหนี้สูงสุด จำนวน 771.63 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44.91 รองลงมาได้แก่ เงินสด/เงินฝาก จำนวน 574.72 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.45 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้นตามลำดับ

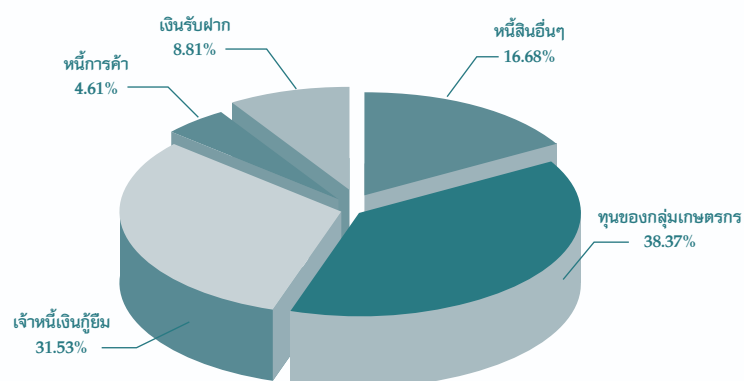
ตารางที่ 16 ทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพของเกษตรกร ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม	เงินสด/ เงินฝาก	ลูกหนี้ สุทธิ	
ทำนา	846.74	276.11	377.9	0
ทำไร่	223	72.92	117.61	0
ทำสวน	424.13	128.29	200.28	1
เลี้ยงไหม	4.47	1.74	1.81	
เลี้ยงผึ้ง	0.35	0.16	0.19	
เลี้ยงสัตว์	141.93	42.01	64.57	0
ทำประมง	71.53	50.45	7.61	
เลี้ยงสัตว์น้ำ	5.42	2.98	1.49	
อื่นๆ	0.56	0.06	0.17	
รวม	1,718.13	574.72	771.63	2
ร้อยละของเงินกู้ยืม	100.00	33.45	44.91	0

	หลักทรัพย์/ ตราสาร	สินค้า คงเหลือ	ที่ดิน อาคาร สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	อื่น ๆ
377.9	0.96	49.30	98.58	43.89
117.61	0.23	6.22	14.93	11.09
200.28	1.32	16.44	62.14	15.66
1.81	-	-	0.86	0.06
0.19	-	-	-	-
64.57	0.28	2.06	28.28	4.73
7.61	-	3.53	8.52	1.42
1.49	-	0.03	0.54	0.38
0.17	-	0.09	0.20	0.04
771.63	2.79	77.67	214.05	77.27
44.91	0.16	4.52	12.46	4.50

ภาพที่ 8 แสดงส่วนประกอบของทุนดำเนินงานในรอบปี

3.5 แหล่งเงินกู้ยืมและค่าใช้จ่ายประโยชน์ของเงินกู้ยืม

(ภาคผนวก ตารางที่ 23, 24)

3.5.1 แหล่งเงินกู้ยืม

การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรนอกจากใช้เงินทุนของกลุ่มเกษตรกรเองแล้วยังต้องอาศัยเครดิตทางการเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอกที่เป็นเงินกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ สถาบันการเงิน หน่วยงานภาครัฐ และแหล่งอื่น ๆ ระหว่างปีได้กู้ยืมเงินจากแหล่งต่าง ๆ จำนวน 485.34 ล้านบาท สิ้นปีมีเจ้าหนี้เงินกู้ 541.81 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 33.66 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.62

ตารางที่ 17 เงินกู้ยืมคงเหลือสิ้นปีของกลุ่มเกษตรกร
จำแนกตามแหล่งเงินกู้ยืม ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม		(ธนาคาร)	หน่วยงาน ภาครัฐ	เงินกองทุน ต่าง ๆ	อื่น ๆ
	ล้านบาท	ร้อยละ				
ทำนา	293.96	54.26	43.58	110.62	78.12	61.64
ทำไร่	98.58	18.19	14.10	37.38	33.06	14.04
ทำสวน	128.75	23.76	16.88	55.23	19.31	37.33
เลี้ยงไหม	2.34	0.43	0.09	1.23	0.75	0.27
เลี้ยงผึ้ง	0.17	0.03	-	0.17	-	-
เลี้ยงสัตว์	16.25	3.00	2.09	5.04	4.55	4.57
ทำประมง	0.97	0.18	0.48	0.09	-	0.40
เลี้ยงสัตว์น้ำ	0.69	0.13	-	0.04	0.20	0.45
อื่นๆ	0.10	0.02	-	0.10	-	-
รวม	541.81	100.00	77.22	209.90	135.99	118.70
ร้อยละของเงินกู้ยืม	100.00		14.25	38.74	25.10	21.91

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มเกษตรกรมีแหล่งเงินกู้ยืมคงเหลือวันสิ้นปี 541.81 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นแหล่งเงินกู้ยืมจากหน่วยงานภาครัฐร้อยละ 38.74 รองลงมาเป็นเงินกองทุนต่าง ๆ ตามนโยบายภาครัฐที่ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร ร้อยละ 25.10 โดยเงินกู้ยืมส่วนใหญ่เป็นของกลุ่มเกษตรกรทำนา ร้อยละ 54.26

3.5.2 ทางใช้ประโยชน์ของเงินกู้ยืม

ระหว่างปีกลุ่มเกษตรกรในภาพรวมกู้เงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ จำนวน 485.34 ล้านบาท โดยมีทางใช้ประโยชน์ของแหล่งเงินทุน ดังนี้

ตารางที่ 18 เงินกู้ยืมของกลุ่มเกษตรกรจำแนกตามทางใช้ประโยชน์ของเงินกู้ยืม ปี 2548

กลุ่มอาชีพ	รวม			
	ล้านบาท	ร้อยละ	ให้กู้ยืม	ลงทุนในธุรกิจอื่น
ทำนา	293.12	60.40	105.29	143.10
ทำไร่	79.50	16.38	51.78	23.71
ทำสวน	97.09	20.00	38.14	40.49
เลี้ยงไหม	2.38	0.49	2.03	0.17
เลี้ยงผึ้ง	0.17	0.04	0.17	-
เลี้ยงสัตว์	11.89	2.45	5.72	3.17
ทำประมง	0.59	0.12	0.09	0.25
เลี้ยงสัตว์น้ำ	0.50	0.10	0.24	0.10
อื่น ๆ	0.10	0.02	0.10	-
รวม	485.34	100.00	203.56	210.99
ร้อยละของเงินกู้ยืม	100.00		41.94	43.48

ทางใช้ประโยชน์ของแหล่งเงินกู้ยืม

	สร้างอาคาร/ สิ่งปลูกสร้าง	ซื้ออุปกรณ์/ สร้างโรงสี	เป็นทุนหมุนเวียน ในการบริหาร	อื่น
143.10	-	0.09	2.92	41.72
23.71	-	0.50	0.03	3.48
40.49	-	-	0.30	18.16
0.17	-	-	-	0.18
-	-	-	-	-
3.17	2.00	-	0.05	0.95
0.25	-	-	0.15	0.10
0.10	-	-	-	0.16
-	-	-	-	-
210.99	2.00	0.59	3.45	64.75
43.48	0.41	0.12	0.71	13.34

จากตารางที่ 18 พบว่า ระหว่างปี กลุ่มเกษตรกรในภาพรวมได้กู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ จำนวน 485.34 ล้านบาท โดยนำไปลงทุนในการดำเนินธุรกิจสูงสุด ได้แก่ เงินทุนในการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร รวมจำนวน 210.99 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.48 ของเงินกู้ยืมทั้งสิ้น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงทางใช้ประโยชน์ของเงินกู้ ส่วนใหญ่จะนำไปดำเนินธุรกิจด้านการให้กู้ยืมสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 41.94 และกลุ่มเกษตรกรทำนามีการกู้ยืมเงินในระหว่างปีสูงสุด จำนวน 293.12 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 60.40 ของเงินกู้ยืมระหว่างปีทั้งสิ้น

3.6 ขนาดกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรในภาพรวมที่รวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 4,601 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่จัดขนาดได้ตามเกณฑ์ชี้วัด ได้แก่ จำนวนสมาชิก รายได้ธุรกิจหลัก และทุนดำเนินงาน จำนวนทั้งสิ้น 4,577 กลุ่ม

ตารางที่ 19 จำนวนกลุ่มเกษตรกร จำแนกตามขนาดของกลุ่มเกษตรกร ปี 2548

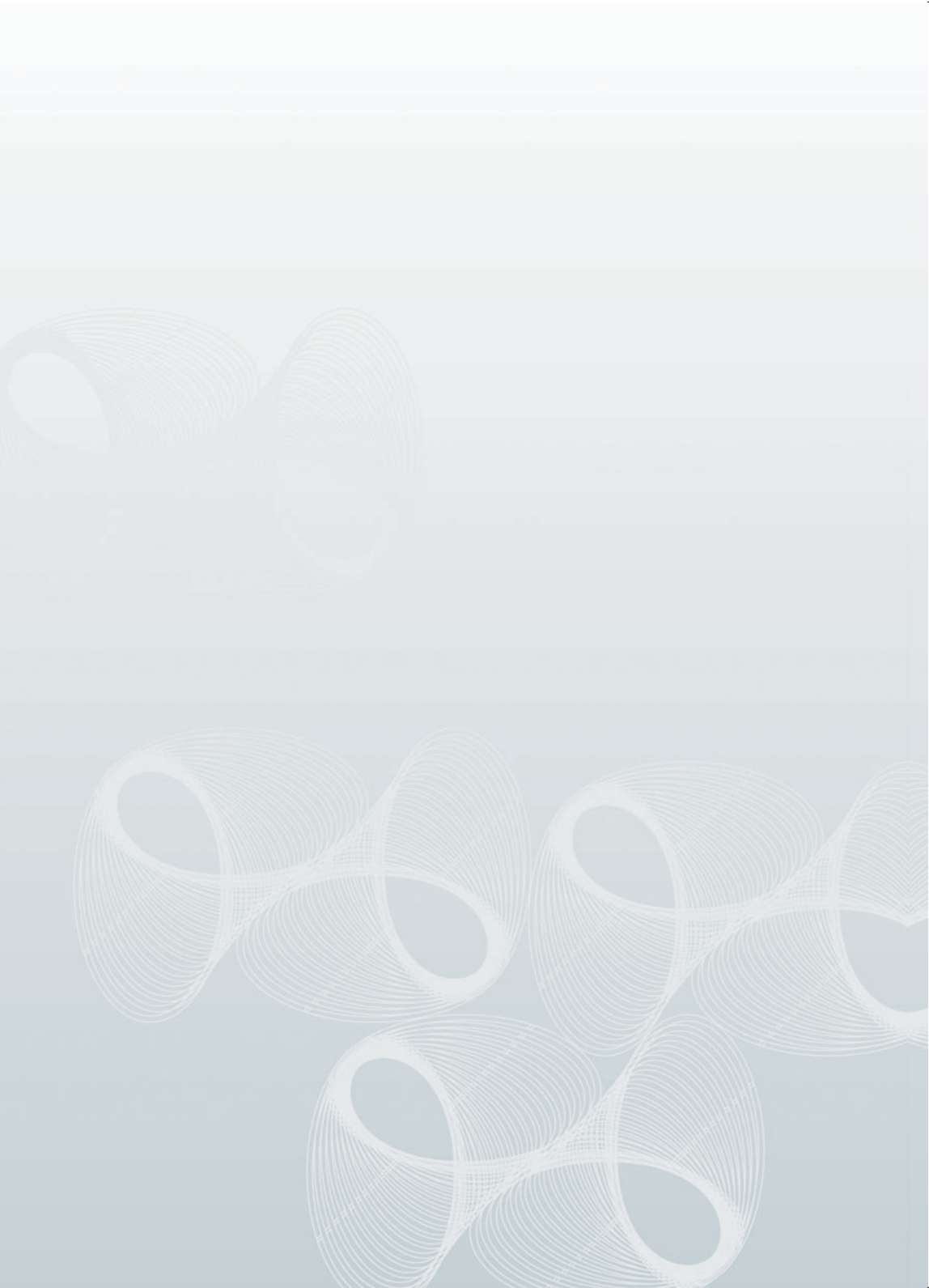
ขนาด	รวม		จำนวนสมาชิก	รายได้ธุรกิจหลัก	ทุนดำเนินงาน
	กลุ่ม	ร้อยละ	(คน)	(บาท)	(บาท)
เล็ก	1,443	31.53	0-410	0.00-100,105.00	0.00-659,958.17
กลาง	2,454	53.61	16-903	0.00-10,216,130.74	267.38-6,198,574.59
ใหญ่	665	14.53	22-1,660	5,223.00-292,258,970.00	31,218.09-16,887,563.86
ใหญ่มาก	15	0.33	163-1,631	5,190,029.00-211,251,603.00	3,903,733.73-59,801,770.06

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มเกษตรกรในภาพรวมที่รวบรวมข้อมูลได้และสามารถจัดขนาดได้ตามเกณฑ์ชี้วัด จำนวน 4,577 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเกษตรกรขนาดกลาง ร้อยละ 53.61 รองลงมาเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ร้อยละ 31.53 โดยขนาดกลางมีจำนวนสมาชิกน้อยสุด 16 คน แต่ไม่เกิน 903 คน รายได้ธุรกิจหลัก ได้แก่ รายได้จากการดำเนินธุรกิจที่ไม่ใช่รายการรายได้เฉพาะธุรกิจและรายได้อื่น ๆ ตามบัญชี มีจำนวนตั้งแต่ 0.00-10,216,130.74 บาท และมีทุนดำเนินงานน้อยสุด 267.38 บาท แต่ไม่เกิน 6,198,574.59 บาท

3.7 คุณภาพการควบคุมภายในของกลุ่มเกษตรกร

จากการรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรที่มีผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายใน จำนวน 2,470 กลุ่ม เป็นกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในระดับขั้นดี-ดีมาก ร้อยละ 18.74 ระดับพอใช้ ร้อยละ 32.75 ต่ำกว่าระดับมาตรฐานที่ควรปรับปรุงและต้องแก้ไขรวม ร้อยละ 48.50

ในจำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ไม่จัดจ้างเจ้าหน้าที่บัญชี ร้อยละ 98.14 จัดทำงบถูกต้อง ร้อยละ 81.09

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุป

จากผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกลุ่มเกษตรกรในภาพรวมปี 2548 จำนวน 4,601 กลุ่ม มีผลการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) ดังนี้

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง กลุ่มเกษตรกรในภาพรวมปี 2548 มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 1,718.13 ล้านบาท มีแหล่งที่มาของเงินทุนจากภายใน จำนวน 1,086.14 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 63.22 ภายนอกจำนวน 631.99 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.78 เมื่อพิจารณาถึงความเพียงพอของเงินทุน นับว่ากลุ่มเกษตรกรมีความเพียงพอของเงินทุน เนื่องจากแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่ได้จากแหล่งภายใน แต่เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนในอัตรา 1.61 เท่า ทุนของกลุ่ม จึงไม่สามารถคุ้มครองหนี้สินที่มีอยู่ทั้งสิ้น จึงมีความเสี่ยงต่อการชำระหนี้ แต่เป็นความเสี่ยงที่ลดลงจากปีก่อน ที่มีอัตรา 1.67 เท่า และแม้ว่ากลุ่มเกษตรกรจะมีทุนสำรองต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น 0.22 เท่า มีการเติบโตของทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.96 กลุ่มก็ควรเฝ้าระวังในการก่อหนี้เพิ่มขึ้น และบริหารงานให้มีผลตอบแทนต่อส่วนของทุนในปีต่อไปไม่ให้อยู่ต่ำกว่าร้อยละ 1.11

มิติที่ 2 คุณภาพสินทรัพย์ กลุ่มเกษตรกรมีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 1,718.13 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.19 นำไปลงทุนก่อให้เกิดรายได้มีรอบหมุน 1.88 รอบ ส่วนใหญ่ลงทุนอยู่ในลูกหนี้ร้อยละ 61.46 ประกอบด้วยลูกหนี้ระยะสั้นสุทธิ จำนวน 984.84 ล้านบาท และลูกหนี้ระยะยาวสุทธิ จำนวน 71.21 รวมลูกหนี้ทั้งสิ้น 1,056.05 ล้านบาท ซึ่งได้เพื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้จำนวน 284.42 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 16.55 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และในจำนวนลูกหนี้เป็นหนี้ที่ชำระไม่ได้ตาม กำหนด จำนวน 140.72 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.82 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ ดังนั้นผู้บริหารควรบริหารจัดการลูกหนี้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีอัตรา ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงกว่าปีนี้มีร้อยละ 0.44 อีกทั้งบริหารสินทรัพย์ สภาพคล่องที่อยู่ในรูปของเงินสดและเงินฝาก ร้อยละ 33.45 ให้สามารถสร้าง รายได้เพิ่มขึ้น เพื่อให้สมดุลกับการเติบโตของสินทรัพย์ด้วยความรอบคอบใน การเลือกลงทุน

มิติที่ 3 ความสามารถในการบริหารจัดการ กลุ่มเกษตรกรดำเนินธุรกิจใ นรอบปี รวม 5 ด้าน มูลค่า 3,789.26 ล้านบาทต่อปี หรือ 315.77 ล้านบาทต่อเดือน ธุรกิจเติบโตร้อยละ 30.06 ได้แก่ ธุรกิจรับฝากเงิน 86.29 ล้านบาท ให้กู้เงิน 673.55 ล้านบาท จัดหาสินค้ามาจำหน่าย 895.01 ล้านบาท รวบรวมผลผลิต 2,089.88 ล้านบาท ให้บริการและส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 44.53 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.28, 17.78, 23.62, 55.15 และร้อยละ 1.18 ของมูลค่าธุรกิจรวมทั้งสิ้น ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นธุรกิจรวมซื้อรวมขาย โดยธุรกิจรวบรวมผลผลิตมีปริมาณสูงสุด ร้อยละ 55.15 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ร้อยละ 23.62

กลุ่มเกษตรกรโดยรวมเป็นกลุ่มขนาดกลาง ร้อยละ 53.34 ไม่มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่บัญชีร้อยละ 98.14 จัดทางการเงินไม่ถูกต้องร้อยละ 18.91 ผลการประเมินชั้นคุณภาพการควบคุมภายในส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรปรับปรุงและต้องแก้ไขร้อยละ 48.50 ดังนั้น กลุ่มเกษตรกรควรให้ความสนใจต่อระบบการควบคุมภายในที่ดี ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในภาพรวม และให้ความสำคัญต่อการจัดจ้างเจ้าหน้าที่บัญชีเพื่อจะได้มีข้อมูลประกอบในการบริหารสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกร เพื่อการยกระดับสภาพให้อยู่ในระดับสหกรณ์ต่อไป

มิติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไร กลุ่มเกษตรกรดำเนินงานมีผลการดำเนินงานในรอบปี มีกำไรในภาพรวม 7.00 ล้านบาท ปีก่อนประสบผลขาดทุน 3.12 ล้านบาท กำไรเฉลี่ยต่อสมาชิกคนละ 9.49 บาท ส่งผลให้ทุนสำรองเติบโตร้อยละ 6.83 ทุนสะสมอื่นเติบโตร้อยละ 6.32 แต่หากกลุ่มเกษตรกรสามารถควบคุมรายจ่ายที่เป็นต้นทุนให้ลดลง จะส่งผลให้มีผลการดำเนินงานที่มีอัตรากำไรสุทธิสูงกว่าปีที่มีอยู่ร้อยละ 0.22 และเมื่อพิจารณาแนวโน้มความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกในปีต่อไป กลุ่มเกษตรกรอาจมีหนี้ที่ชำระไม่ได้ตามกำหนดเพิ่มขึ้น เนื่องจากสมาชิกมีเงินออมเฉลี่ยต่อคน 543.25 บาท ในขณะที่มีหนี้สินต่อสมาชิก 1,316.19 บาท

มิติที่ 5 สภาพคล่องทางการเงิน กลุ่มเกษตรกรในภาพรวมมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน 1.66 เท่า จึงมีสภาพคล่องพอสมควร แต่สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ ซึ่งมีความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ให้ชำระได้ตามกำหนดเพียงร้อยละ 68.18 สภาพคล่องทางการเงิน จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ให้ชำระได้ตามกำหนด และควรบริหารเงินสดและเงินฝากให้เกิดประโยชน์ ซึ่งอาจนำไปชำระหนี้ที่มีอยู่เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายที่เป็นดอกเบี้ยหรือนำไปลงทุนเพื่อสร้างรายได้ต่อไป

มิติที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ จากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปีที่มีผลต่อเนื่องมาจากปีก่อน ๆ เช่น ภัยธรรมชาติ โรคที่เกิดในสัตว์ ความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้ และปัญหาจากราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นต้น เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อประกอบอาชีพของเกษตรกร และต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของกลุ่มเกษตรกรในที่สุด ดังนั้น จึงควรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ พร้อมทั้งมีการศึกษาระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เสริมสร้างวินัยทางการเงิน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานต่อไป

4.2 ข้อเสนอแนะ:

จากผลการรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรในรอบปี 2548 ซึ่งได้สรุปผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ตลอดจนผลการวิเคราะห์ในภาพรวมมีข้อเสนอแนะพอสรุปได้ ดังนี้

1. กลุ่มเกษตรกรที่จัดทำบัญชีไม่เรียบร้อยเป็นปัจจุบัน ไม่มีระบบบัญชี หรือยังไม่ได้จัดทำบัญชีใด ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มเกษตรกรหลายแห่ง ประสบความล้มเหลวเพราะไม่มีการควบคุมทางการเงินและการบัญชีอย่าง ถูกต้องมาตั้งแต่ต้น อาจเป็นเพราะกรรมการดำเนินงานและสมาชิกขาดความรู้ ความเข้าใจ การเอาใจใส่ในงานการเงินและการบัญชีอย่างถ่องแท้ จึงทำให้ กลุ่มเกษตรกรดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้บริหารงานกลุ่ม เกษตรกร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวางแผนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความพร้อมในข้อมูล เอกสารหลักฐานต่าง ๆ มีความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบบัญชีได้ทันทีอย่างโปร่งใส ถูกต้อง และไม่ล่าช้า อันจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก เพื่อทราบผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ในรอบปี และได้รับการจัดสรรกำไรคืนแก่สมาชิกโดยเร็ว เป็นการสร้างความน่า เชื่อถือต่อกลุ่มเกษตรกร นอกจากนี้ การจัดทำบัญชีที่ถูกต้องยังเป็นการสร้าง ระบบการควบคุมภายในที่ดีแก่กลุ่มเกษตรกรต่อไป

2. กลุ่มเกษตรกรที่หยุดดำเนินงานระหว่างปี และไม่เริ่มดำเนินงานนับตั้ง แต่วันจดทะเบียน สมควรที่จะมีการศึกษาหาแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มเกษตรกร โดยสำรวจความต้องการและความพร้อม ของสมาชิกเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่ม เพื่อให้การบริหารงานตรงกับ ความต้องการและสอดคล้องกับเป้าหมายของกลุ่มเกษตรกรกรณีที่กลุ่มเกษตรกร ไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดีหรือการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรก่อให้เกิด ความเสียหายแก่กลุ่มเกษตรกรหรือประโยชน์ส่วนรวม ควรพิจารณาเลิก กลุ่มเกษตรกรตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547

3. กลุ่มเกษตรกรที่มีแต่สมาชิกแรกตั้ง โดยยังไม่ได้ชำระค่าหุ้นและค่าธรรมเนียมแรกเข้า กลุ่มเกษตรกรควรเร่งรัดให้สมาชิกชำระค่าหุ้นให้ครบถ้วนและเรียกประชุมคณะกรรมการเริ่มดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ตามระเบียบและข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกรโดยเร็ว

4. กลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินงานมีผลขาดทุนประจำปีและกลุ่มเกษตรกรที่มีส่วนขาดเงินทุน ซึ่งเกิดจากรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ผู้บริหารของกลุ่มเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาทบทวนจุดอ่อนและข้อบกพร่องในการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน สร้างรายได้และการควบคุมค่าใช้จ่ายให้ลดลงเพื่อให้มีกำไรเพิ่มขึ้นหรือขาดทุนลดลง เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีทุนน้อย ดังนั้น ควรจัดหาสินค้าที่จำเป็นมาจำหน่ายให้สมาชิกเท่านั้น เพื่อป้องกันปัญหาสินค้าหมุนเวียนช้าและเสื่อมสภาพ ทำให้กลุ่มเกษตรกรขาดทุน

5. ส่งเสริมและปรับปรุงระบบการผลิตและการตลาดของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุนการผลิต ทั้งนี้ โดยประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่น เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านวิชาการ เงินทุน บริการ และโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ในการประกอบอาชีพของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ขอให้ส่วนราชการและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องช่วยกันแนะนำเทคโนโลยีแก่กลุ่มเกษตรกรและสมาชิก โดยอย่านึกถึงประโยชน์แอบแฝงอื่นใด เนื่องจากเทคโนโลยีที่แนะนำไปแล้วนั้นล้มเหลว เพราะมัวแต่ยึดติดอยู่กับผลประโยชน์มากกว่าเทคโนโลยีจริง ๆ

6. ปรับปรุงระเบียบต่าง ๆ ของกลุ่มเกษตรกรให้ทันสมัยมีความคล่องตัว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโดยตัวกลุ่มเกษตรกรเองให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรเน้นให้กลุ่มเกษตรกรกำหนดแผนงานตามความต้องการของสมาชิก เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสนองตอบให้กับสมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ณ วันสิ้นปี กลุ่มเกษตรกรมีเงินสดขาดบัญชีและสินค้าขาดบัญชี สมควรที่ผู้บริหารกลุ่มเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาหาแนวทางปฏิบัติให้มีการควบคุมภายในที่ดี พนักงานกลุ่มเกษตรกรทุกคนจะต้องมีการกำหนดหลักประกันที่เป็นหลักทรัพย์หรือค้ำประกันโดยบริษัทค้ำประกัน เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นจะได้ติดตามและเรียกร้องจากผู้รับผิดชอบได้ และไม่ควรจัดจ้างญาติพี่น้องของคณะกรรมการดำเนินการหรือญาติของผู้จัดการเป็นพนักงานกลุ่มเกษตรกร เพราะจะทำให้ระบบการบริหารงานกลุ่มเกษตรกรและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ เสียไปด้วย หรืออาจจะทำให้เกิดการทุจริตขึ้นในกลุ่มเกษตรกรได้

8. ให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกกลุ่มเกษตรกร คณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักวิธีการกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีน้ำใจ มีความเสียสละ มีความศรัทธาและภักดีต่อการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ถ้าสมาชิกผู้ใดไม่ภักดีและไม่มีความสนใจต่อกลุ่มเกษตรกร ควรพิจารณาลงโทษสมาชิกผู้นั้น ทั้งนี้เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของกลุ่มเกษตรกร

9. ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรให้มีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชน โดยการให้การศึกษอบรม และกระตุ้นให้สมาชิกและเยาวชนในครอบครัว สมาชิกกลุ่มเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรและยึดมั่นในหลักการพึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และส่งเสริมสวัสดิการสังคม

10. การส่งเสริมเผยแพร่สำหรับกลุ่มเกษตรกร โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง กลุ่มเกษตรกรทุกรูปแบบให้มากขึ้นตามความต้องการของประชาชน ดังนั้น การส่งเสริมจึงไม่ควร จัดตั้งรวบรัดให้กลุ่มเกษตรกรจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร หรือชักจูงประชาชนให้คล้อยตามเพื่อประโยชน์อื่น ๆ ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มิฉะนั้น ก็จะเป็นเพียงกลุ่มเกษตรกรที่มีชื่ออยู่ในทะเบียน เท่านั้น โดยสมาชิกยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการให้กลุ่มเกษตรกรประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ กลุ่มเกษตรกรที่จัดตั้งขึ้นจึงมีแต่จำนวนแต่ไม่มีคุณภาพ ไม่มีกลุ่มเกษตรกรที่กำลังดำเนินธุรกิจจริง ๆ ด้วยเหตุนี้ ก่อนจะดำเนินการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ณ แห่งใด เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะต้องจัดการศึกษาอบรมแก่ประชาชนในพื้นที่นั้น ให้มีความรู้ในเรื่องการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรจนเกิดความรู้สึกทราเสียก่อน หากประชาชนยังไม่พร้อมหรือยังไม่เกิดความรู้สึกเลื่อมใสในกลุ่มเกษตรกร ก็ไม่ควรจะรีบร้อนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้น เพราะหากกลุ่มเกษตรกรที่รีบจัดตั้งเกิดต้องล้มเลิกไปแล้ว การจะฟื้นฟูขึ้นใหม่จะเป็นการยากลำบากอย่างยิ่ง

BUSSANUNUSU

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, รายงานการสอบบัญชีของกลุ่มเกษตรกร ประจำปี 2548,สำหรับปีทางบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินกลุ่มเกษตรกรประจำปี 2547
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS ANALYSIS วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร, 2548

ภาคผนวก

**ตารางสถิติ
การเงินกลุ่มเกษตรกร
ในรอบ 5 ปี
(2544-2548)**

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มเกษตรกรตามทะเบียน

หน่วย : กลุ่มเกษตรกร

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
จำนวนที่ต้องตรวจสอบ	5,655	6,121	6,380	6,389	6,229
จำนวนที่ไม่ต้องตรวจสอบ	403	397	492	891	1,177
รวม	6,058	6,518	6,872	7,280	7,406
จำนวนกลุ่มเกษตรกรตามทะเบียนเพิ่มขึ้น					
(ลดลง) จากปีก่อน		460	354	408	126
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		7.59	5.43	5.94	1.73

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ต้องตรวจสอบ

หน่วย : กลุ่มเกษตรกร

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ดำเนินธุรกิจ	2,150	2,033	2,206	2,277	2,333
หยุดดำเนินธุรกิจ	1,342	1,492	1,627	1,664	1,477
ไม่ดำเนินธุรกิจ	390	382	687	782	791
ไม่พร้อมรับการตรวจสอบ	1,773	2,214	1,860	1,666	1,628
รวม	5,655	6,121	6,380	6,389	6,229
จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ต้องตรวจสอบเพิ่มขึ้น					
(ลดลง) จากปีก่อน		466	259	9	(160)
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		8.24	4.23	0.14	(2.50)

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ต้องตรวจสอบ

หน่วย : กลุ่มเกษตรกร

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เล็ก	113	113	196	520	753
ชำระบัญชี	113	107	99	181	240
พิทักษ์ทรัพย์/ล้มละลาย	165	165	164	140	146
ถอนชื่อออกจากทะเบียน	12	12	33	50	38
รวม	403	397	492	891	1,177
จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ต้องตรวจสอบเพิ่มขึ้น					
(ลดลง) จากปีก่อน		(6)	95	399	286
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		(1.49)	23.93	81.10	32.10

ตารางที่ 4 จำนวนสมาชิก

หน่วย : คน

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เข้าใหม่ระหว่างปี	58,981	39,370	49,802	50,709	33,652
ลาออกระหว่างปี	8,093	12,499	9,290	14,234	15,995
คงเหลือสิ้นปี	676,712	679,095	744,446	762,360	737,783
- ชาย				548,352	521,035
- หญิง				214,008	216,748
จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีก่อน	95,305	2,383	65,351	17,914	(24,577)
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	16.39	0.35	9.62	2.41	(3.22)

ตารางที่ 5 การถือหุ้นของสมาชิก

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เพิ่มระหว่างปี	15.90	18.73	21.04	23.62	25.21
ถอนระหว่างปี	4.80	6.77	6.17	10.58	8.34
คงเหลือสิ้นปี	199.92	209.07	225.76	241.21	254.98
จำนวนทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีก่อน	27.32	9.15	16.69	15.45	13.77
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	15.83	4.58	7.98	6.84	5.71

ตารางที่ 6 ปริมาณธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
การรับฝากเงิน	56.60	58.50	73.58	76.02	86.29
การให้เงินกู้แก่สมาชิก	169.07	231.05	387.07	514.22	673.55
การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	1,031.00	979.20	944.94	813.57	895.01
การรวบรวมผลผลิต	404.50	363.72	974.28	1,468.36	2,089.88
การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร	32.68	31.87	33.88	41.38	44.53
รวม	1,693.85	1,664.34	2,413.75	2,913.55	3,789.26
ปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีก่อน	469.55	(29.51)	749.41	499.80	875.71
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	38.35	(1.74)	45.03	20.71	30.06

ตารางที่ 7 การรับฝากเงินจากสมาชิก

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ฝากเพิ่มระหว่างปี					
- ประจำ	4.80	18.05	2.46	1.56	0.97
- ออมทรัพย์	51.80	40.45	71.12	74.46	65.74
- ออมทรัพย์พิเศษ	-	-	-	-	16.32
รวม	56.60	58.50	73.58	76.02	83.03
จำนวนเงินรับฝากระหว่างปีเพิ่มขึ้น (ลดลง)					
จากปีก่อน		1.90	15.08	2.44	7.01
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		3.36	25.78	3.32	9.22
คงเหลือสิ้นปี					
- ประจำ	8.53	16.14	8.95	10.15	8.29
- ออมทรัพย์	63.09	70.49	105.09	126.03	105.39
- ออมทรัพย์พิเศษ	-	-	-	-	32.14
รวม	71.62	86.63	114.04	136.18	145.82
จำนวนเงินรับฝากคงเหลือสิ้นปีเพิ่มขึ้น					
(ลดลง) จากปีก่อน	-	15.01	27.41	22.14	9.64
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	-	20.96	31.64	19.41	7.08
จำนวนสมาชิกฝากเงินคงเหลือสิ้นปี (คน)					15,989

ตารางที่ 8 การรับฝากเงินจากกลุ่มเกษตรกรอื่น

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ฝากเพิ่มระหว่างปี					
- ประจำ					-
- ออมทรัพย์					0.17
- ออมทรัพย์พิเศษ					-
รวม					0.17
คงเหลือสิ้นปี					
- ประจำ					-
- ออมทรัพย์					1.03
- ออมทรัพย์พิเศษ					-
รวม					1.03
จำนวนกลุ่มเกษตรกรอื่นฝากเงินคงเหลือสิ้นปี (กลุ่ม)					21

ตารางที่ 9 การรับฝากเงินจากอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกและกลุ่มเกษตรกรอื่น

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ฝากเพิ่มระหว่างปี					
- ประจำ					-
- ออมทรัพย์					2.41
- ออมทรัพย์พิเศษ					0.68
รวม					3.09
คงเหลือสิ้นปี					
- ประจำ					0.08
- ออมทรัพย์					3.76
- ออมทรัพย์พิเศษ					0.64
รวม					4.48
จำนวนกลุ่มเกษตรกรอื่นฝากเงินคงเหลือสิ้นปี (กลุ่ม)					454

ตารางที่ 10 การให้เงินกู้แก่สมาชิก

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ให้กู้ระหว่างปี					
- ระยะสั้น	133.99	190.76	341.28	458.50	610.67
- ระยะปานกลาง	35.08	40.29	45.79	54.49	59.66
- ระยะยาว	-	-	-	1.23	3.21
รวม	169.07	231.05	387.07	514.22	673.54
จำนวนเงินให้กู้ระหว่างปีเพิ่มขึ้น					
(ลดลง) จากปีก่อน		61.98	156.02	127.15	159.32
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		36.66	67.53	32.85	30.98
ชำระระหว่างปี					
- ระยะสั้น	109.10	135.98	239.80	363.20	547.52
- ระยะปานกลาง	27.06	27.79	41.84	42.62	53.03
- ระยะยาว	-	-	-	0.34	4.70
รวม	136.16	163.77	281.64	406.16	605.25
จำนวนเงินให้กู้ชำระระหว่างปีเพิ่มขึ้น					
(ลดลง) จากปีก่อน		27.61	117.87	124.52	199.09
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		20.28	71.97	44.21	49.02

ตารางที่ 10 (ต่อ) การให้เงินกู้แก่สมาชิก

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
คงเหลือสิ้นปี					
- ระยะสั้น	159.88	213.24	317.39	394.07	450.81
- ระยะปานกลาง	71.82	83.57	100.07	114.70	120.08
- ระยะยาว	-	-	-	2.78	7.49
รวม	231.70	296.81	417.46	511.55	578.38
จำนวนเงินให้กู้คงเหลือสิ้นปีเพิ่มขึ้น (ลดลง)					
จากปีก่อน		65.11	120.65	94.09	66.83
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		28.10	40.65	22.54	13.06
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	35.61	37.02	41.12	101.67	47.64
ดอกเบี้ยค้างรับสิ้นปี	84.69	90.27	91.74	94.97	90.64
หนี้ถึงกำหนดชำระ	217.18	246.35	366.28	488.64	442.03
อัตราการส่งชำระหนี้/หนี้ถึงกำหนดชำระ	62.69	66.48	76.89	83.12	68.20
จำนวนสมาชิกกู้เงินคงเหลือสิ้นปี (คน)					53,619

ตารางที่ 11 การให้เงินกู้แก่กลุ่มเกษตรกรอื่น

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ให้กู้ระหว่างปี					
- ระยะสั้น					0.01
รวม					0.01
ชำระระหว่างปี					
- ระยะสั้น					0.09
รวม					0.09
คงเหลือสิ้นปี					
- ระยะสั้น					0.12
- ระยะยาว					0.08
รวม					0.20
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ				2,000 (บาท)	
ดอกเบี้ยค้างรับสิ้นปี					0.01
หนี้ถึงกำหนดชำระ					0.26
อัตราการส่งชำระหนี้/หนี้ถึงกำหนดชำระ					45.26
จำนวนกลุ่มอื่นกู้เงินจากกลุ่มเกษตรกรคงเหลือสิ้นปี					5

ตารางที่ 12 ทางใช้ประโยชน์ของเงินให้กู้

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช อาหารสัตว์ และค่าจ้างเก็บเกี่ยว	97.31	147.00	185.96	370.37	526.68
ค่าใช้จ่ายการเตรียมเพื่อขาย/แปรรูป	1.27	0.82	76.19	7.09	1.52
ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตร ภาษีอากร	0.84	1.03	0.23	0.41	0.07
ค่าบริการและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	5.34	5.00	5.16	7.21	25.98
ค่าบุกเบิก ซื้อที่ดิน ปรับปรุงที่ดินและแหล่งน้ำ ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อหรือสร้างเครื่องสูบน้ำ	13.74	24.44	29.68	23.58	7.52
เครื่องจักรกล	6.16	4.85	15.51	9.35	9.86
ซื้อ, สร้าง, ปรับปรุง, สิ่งปลูกสร้าง	10.94	13.68	11.96	13.59	15.65
ลงทุนเลี้ยงสัตว์ สัตว์ปีก	3.02	5.80	5.76	15.71	13.91
ชำระหนี้สินเดิม	12.30	10.00	13.17	10.16	27.53
ลงทุนซื้อหุ้น	3.27	4.13	3.92	3.29	3.97
ใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ	14.88	14.30	39.53	53.46	40.85
ใช้ประโยชน์ของเงินให้กลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ	-	-	-	-	0.01
รวม	169.07	231.05	387.07	514.22	673.55

ตารางที่ 13 การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
สินค้าผลิตเอง					
เครื่องนุ่งห่ม					0.21
ปุ๋ย					27.91
น้ำดื่ม					0.90
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์					0.83
สุราแช่พื้นเมือง					9.00
ไวน์					0.28
อื่นๆ					14.56
รวม					53.69
สินค้าทั่วไป					
ปุ๋ย	641.58	580.20	681.84	556.05	556.90
ข้าวสาร	3.46	5.13	2.90	2.96	4.34
ปลายข้าว	-	-	-	-	0.43
รำ	-	-	-	-	0.11
น้ำมัน	308.34	308.99	173.24	163.63	-
เครื่องจักรกล	0.59	1.05	-	0.27	0.01
น้ำมันเครื่อง	-	-	-	-	75.73
น้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	-	-	125.11
อาหารสัตว์	8.45	10.97	7.77	8.85	12.03

ตารางที่ 13 (ต่อ) การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
พันธุ์พืช	-	-	-	5.90	7.71
ยาปราบศัตรูพืช	22.02	24.87	30.29	23.92	22.55
วัสดุอุปกรณ์	7.87	3.51	6.15	2.09	2.05
พันธุ์สัตว์	-	-	-	4.60	5.71
สุรา/ไวน์	-	-	-	0.22	1.37
ผลไม้กระป๋อง	-	-	-	-	0.04
สินค้าอุปโภค บริโภคและอื่น ๆ	38.69	44.48	42.75	45.08	26.40
รวม	1,031.00	979.20	944.94	813.57	840.49
สินค้าผ่อนชำระ					
อื่นๆ					0.83
รวม					0.83
รวมจัดหาสินค้ามาจำหน่ายทั้งสิ้น	1,031.00	979.20	944.94	813.57	895.01
การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเพิ่มขึ้น					
(ลดลง) จากปีก่อน		(51.80)	(34.26)	(131.37)	81.44
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		5.02	(3.50)	(13.90)	10.01
มูลค่าสินค้าที่จำหน่ายให้แก่สมาชิก	837.73	820.78	852.87	707.65	721.17
จำนวนสมาชิกที่ได้รับบริการ (คน)					103,960

ตารางที่ 14 การรวบรวมผลผลิต

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ผลิตผลปกติ					
ข้าวเปลือก	85.17	78.47	45.39	90.23	-
ข้าวเปลือกเจ้า	-	-	-	-	92.87
ข้าวเปลือกเหนียว	-	-	-	-	4.79
ข้าวโพด	6.11	0.49	8.58	7.98	3.51
ถั่ว	0.24	-	11.24	128.72	1.56
ยางพารา	271.11	243.21	822.52	1,167.67	1,809.79
อ้อย	-	-	-	-	69.61
มะพร้าว	2.99	-	-	0.01	-
มันสำปะหลัง	-	-	-	-	0.05
กาแฟ	11.66	4.95	4.92	2.11	0.07
ฝ้าย	-	-	-	-	0.01
ใบยาสูบ	2.78	-	-	-	-
นมดิบ	3.08	7.55	7.86	12.63	0.36
ปาล์ม	8.33	17.12	22.78	16.66	19.21
ผลไม้	-	-	-	-	1.84
สับปะรด	0.91	-	0.01	0.01	1.60
สุรา/ไวน์	-	-	-	-	0.10
อื่น ๆ	12.12	11.93	50.98	31.58	84.51
โครงการรับจำนำ/ขายฝาก	-	-	-	10.76	-
รวม	404.50	363.72	974.28	1,468.36	2,089.88
การรวบรวมผลผลิตเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีก่อน	89.86	(40.78)	610.56	494.08	621.52
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	28.56	(10.08)	1.68 เท่า	50.71	42.33
มูลค่าผลผลิตที่รวบรวมให้แก่สมาชิก	404.50	309.87	824.25	857.62	1,356.70
จำนวนสมาชิกได้รับบริการ (คน)					7,683

ตารางที่ 15 การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
สูบน้ำ	23.05	25.56	28.44	34.04	35.05
ไถไร่ ไถนา ปรับพื้นที่	0.24	0.54	0.20	0.10	0.06
ขุดสระ, ขุดบ่อ	-	-	-	-	0.01
ทำเทียบเรือ	0.58	0.18	0.20	0.54	-
บริการผสมเทียมรักษาสัตว์	-	-	-	-	4,340
					(บาท)
บริการรถบรรทุก	-	-	-	-	0.26
บริการตลาดกลาง	-	-	-	-	1.04
บริการทั่วไป	8.81	5.59	5.04	6.70	8.11
รวม	32.68	31.87	33.88	41.38	44.53
การให้บริการและส่งเสริมการเกษตรเพิ่มขึ้น					
(ลดลง) จากปีก่อน	4.59	(0.81)	2.01	7.50	3.15
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	16.34	(2.48)	6.31	22.14	7.61
จำนวนสมาชิกที่รับบริการ (คน)					10,569

ตารางที่ 16 ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
รายได้					
ธุรกิจสินเชื่อ	28.76	30.81	34.54	38.39	40.81
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	1,031.00	979.20	944.94	813.57	895.01
ธุรกิจรวบรวมผลผลิต	391.19	365.53	1,009.73	1,524.47	2,149.67
ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร	32.68	31.87	33.88	41.38	44.53
รวม	1,483.63	1,407.41	2,023.09	2,417.81	3,130.02
ต้นทุน					
ธุรกิจสินเชื่อ	3.02	3.08	2.74	3.87	4.71
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	703.51	932.85	901.96	778.94	852.50
ธุรกิจรวบรวมผลผลิต	657.06	357.76	992.41	1,487.77	2,111.54
ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร	16.94	14.88	15.17	19.91	19.80
รวม	1,380.53	1,308.57	1,912.28	2,290.49	2,988.55
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น	103.10	98.84	110.81	127.32	141.47
<u>บวก</u> รายได้เฉพาะธุรกิจ	28.76	18.22	20.59	13.74	18.92
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	(55.49)	(58.45)	(64.25)	(81.62)	(89.72)
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ	76.37	58.61	67.15	59.44	70.67
<u>บวก</u> กำไรจากโครงการฯ	-	-	-	-	1.74
<u>หัก</u> ขาดทุนจากการดำเนินโครงการฯ	-	-	-	-	(0.68)
<u>บวก</u> รายได้อื่น	20.81	15.49	13.22	18.29	21.08
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	(63.85)	(61.37)	(71.89)	(81.00)	(85.50)

ตารางที่ 16 (ต่อ) ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	33.33	12.73	8.48	(3.27)	7.31
รายการพิเศษ					
บวก รายได้รายการพิเศษ	4.43	5.61	3.93	0.64	0.42
หัก รายจ่ายรายการพิเศษ	(1.04)	(1.61)	(1.54)	(0.49)	(0.73)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี	36.72	16.73	10.87	(3.12)	7.00
กำไรสุทธิประจำปี (จำนวนกลุ่มเกษตรกร)	2,409	2,305	2,537	2,408	2,601
กำไรสุทธิประจำปี (จำนวนเงิน)	70.18	56.10	55.72	54.45	64.99
ขาดทุนสุทธิประจำปี (จำนวนกลุ่มเกษตรกร)	862	1,010	1,048	1,438	1,337
ขาดทุนสุทธิประจำปี (จำนวนเงิน)	(33.46)	(39.37)	(44.85)	(57.57)	(57.99)
ไม่ดำเนินงาน (จำนวนกลุ่มเกษตรกร)	621	600	943	958	663

ตารางที่ 17 รายได้เฉพาะธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ธุรกิจสินเชื่อ					
ค่าปรับลูกหนี้ผิดสัญญาชำระหนี้	2.86	2.72	3.45	3.10	0.92
รายได้ตามคำพิพากษา	-	-	-	-	0.08
หนี้สูญรับคืน	14.12	2.43	3.73	0.10	0.02
อื่นๆ	-	-	-	-	1.08
รวม	16.98	5.15	7.18	3.20	2.10

ตารางที่ 17 รายได้เฉพาะธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย					
หนี้สูญรับคืน					0.15
รายได้ค่าปรับ					2.49
สินค้าขาดบัญชีได้รับชดใช้					0.06
รายได้ค่าจัดการ					1.33
รายได้อื่น ๆ	6.30	9.24	7.08	3.68	2.18
รวม	6.30	9.24	7.08	3.68	6.21
ธุรกิจรวบรวมผลผลิต					
รายได้ค่าบริการต่าง ๆ	3.31	2.94	5.84	6.33	7.83
รายได้อื่น ๆ	-	-	-	-	1.76
รวม	3.31	2.94	5.84	6.33	9.59
ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร					
กำไรจากการจำหน่ายพันธุ์สัตว์	-	-	-	-	1,000
					(บาท)
รายได้ผลตอบแทนการให้บริการ	2.17	0.89	0.46	0.53	0.54
รายได้อื่น ๆ	-	-	-	-	0.48
รวม	2.17	0.89	0.46	0.53	1.02
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ	28.76	18.22	20.56	13.74	18.92
รายได้เฉพาะธุรกิจเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีก่อน		(10.54)	2.37	(6.85)	5.18
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		(36.65)	13.01	(33.27)	37.70

ตารางที่ 18 ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ธุรกิจสินเชื่อ					
เงินเดือนและค่าจ้าง	3.50	6.50	4.09	5.15	0.18
ค่าใช้จ่ายดำเนินการ	-	-	-	-	0.06
หนี้สงสัยจะสูญ	22.31	21.01	23.95	26.26	14.19
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	-	-	-	-	0.05
ค่าใช้จ่ายติดตามหนี้	0.07	0.19	0.05	0.63	0.02
ค่าใช้จ่ายในการสอบทานหนี้	-	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	-	-	-	-	0.19
รวม	25.88	27.70	28.09	32.04	14.69
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย					
เงินเดือนและค่าจ้าง	-	-	-	-	1.94
หนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	-	12.55
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	0.25	0.27	0.21	0.08	0.05
ค่าใช้จ่ายในการขาย	2.95	4.33	4.78	10.66	1.32
ค่าเช่า	0.27	0.21	0.09	-	-
ค่าเสื่อมราคาโรงเก็บสินค้า	-	-	-	-	1.15
ขาดทุนจากสินค้าขาดหาย/เสื่อมชำรุด	0.34	1.38	1.18	1.20	-
ค่าเสียหายจากสินค้าขาดบัญชี	-	-	-	-	1.45
ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสินค้า	0.07	0.33	0.13	0.02	0.04
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้	7.64	6.65	9.14	8.45	5.73
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	12.83	12.14	15.85	22.06	4.99
รวม	24.35	25.31	31.38	42.47	29.22

ตารางที่ 18 (ต่อ) ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ธุรกิจรวบรวมผลิผล					
เงินเดือนและค่าจ้าง					5.82
หนังสือจะสัญญา					0.18
ค่าใช้จ่ายในการขาย					9.47
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้					1.69
ค่าเสื่อมราคาฉางและอุปกรณ์					4.21
ค่าเสียหายจากผลิผลขาดบัญชี					3.83
ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาผลิผล					0.04
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ					6.62
รวม					31.86
ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร					
เงินเดือนและค่าจ้าง	-	-	-	-	2.60
หนังสือจะสัญญา	-	-	-	-	0.12
ค่าเสียหายจากสินค้าขาดบัญชี	-	-	-	-	0.04
ค่าใช้จ่ายสำหรับแปลงสาธิต	-	-	-	-	0.06
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์	2.48	2.85	3.40	4.34	2.28
ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร	-	-	-	-	1.25
ค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน	2.78	2.59	1.38	2.77	4.41
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	-	-	-	-	3.19
รวม	5.26	5.44	4.78	7.11	13.95
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	55.49	58.45	64.25	81.62	89.72
ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจเพิ่มขึ้น (ลดลง)					
จากปีก่อน		2.96	5.80	17.37	8.10
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		5.33	9.92	27.04	9.92

ตารางที่ 19 รายได้อื่น ๆ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	9.10	5.68	5.80	4.62	3.40
รายได้ค่าเช่า	1.36	1.35	1.20	1.55	2.49
รายได้จากการเป็นตัวแทน	0.62	0.97	0.18	0.18	0.07
ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	1.48	1.08	0.81	1.06	0.97
ค่าธรรมเนียมโอนหุ้น	0.18	0.03	0.03	0.01	0.01
ผลตอบแทนจากการลงทุนถือหุ้น	0.28	0.03	0.13	0.02	0.01
รายได้เงินอุดหนุน	-	-	-	1.22	5.17
หนี้สูญรับคืน	-	-	-	-	0.11
กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	-	-	-	2.31	0.53
รายได้เบ็ดเตล็ด	7.79	6.35	5.07	7.32	8.32
รวม	20.81	15.49	13.22	18.29	21.08
รายได้อื่นเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีก่อน	3.27	(5.32)	(2.27)	5.07	2.79
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	18.64	(25.56)	(14.65)	30.35	15.25

* 3,70- บาท

ตารางที่ 20 ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เงินเดือนและค่าจ้าง	10.78	10.25	10.63	13.26	12.33
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	10.04	8.42	9.06	9.72	8.82
ค่าเช่า	0.40	0.55	0.48	0.64	0.62
ค่ารับรอง	1.08	1.15	1.21	1.22	1.13
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	2.03	1.97	1.98	2.41	2.42
ค่าของใช้สำนักงาน	-	-	-	-	0.44
ค่าซ่อมแซม	1.05	0.87	1.27	1.47	1.32
ค่าน้ำ-ไฟฟ้า-สื่อสาร	1.93	2.15	2.24	2.42	2.94
ค่าบำเหน็จเจ้าหน้าที่	0.28	0.56	0.32	0.29	0.36
ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก/เงินสะสม	3.96	4.38	5.77	6.05	5.78
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	6.00	5.90	5.93	7.90	10.87
ค่าสวัสดิการ	-	-	-	0.78	0.71
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	2.50	3.32	3.81	2.81	3.33
ค่าตอบแทน	2.87	3.48	2.79	3.66	5.55
ค่าล่วงเวลา	-	-	-	-	0.24
ค่าเบี้ยประกันภัย	0.18	0.28	0.22	0.23	0.36
หนังสือส่งจะสูญ	4.30	4.33	5.85	10.08	6.97
ค่าธรรมเนียมวิชาชีพสอบบัญชี	-	-	-	-	0.06
ค่าธรรมเนียม - ภาษี	-	-	-	0.53	0.55

ตารางที่ 20 (ต่อ) ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี	-	-	-	1.59	2.14
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน	-	-	-	-	0.12
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	-	-	-	-	0.02
ดอกเบี้ยจ่าย	-	-	-	0.25	1.59
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	16.45	13.76	20.33	15.69	16.83
รวม	63.85	61.37	71.89	81.00	85.50
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)					
จากปีก่อน	7.06	(2.48)	10.52	9.11	4.50
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	12.43	(3.88)	17.14	12.67	5.56

ตารางที่ 21 ฐานะทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสด	81.01	85.63	102.99	94.64	102.26
เงินฝากธนาคาร	314.20	396.40	473.94	434.14	452.46
เงินฝากสหกรณ์อื่น	-	-	-	18.15	20.00
เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง	21.91	8.77	12.66	16.40	12.11
เงินลงทุนระยะสั้น	0.81	1.88	0.09	0.12	0.65
ลูกหนี้ระยะสั้น :					
- เงินให้กู้	231.70	296.81	417.46	451.35	509.53
- การค้า	412.12	460.76	514.38	442.58	390.06
- ค่าบริการ	1.80	1.74	1.53	1.39	2.09
- สินค้าขาดบัญชี	-	-	-	5.38	6.28
- เงินสดขาดบัญชี	-	-	-	28.18	27.77
- เงินยืมทดรอง	-	-	-	11.81	14.12
- อื่น ๆ	87.78	51.94	63.61	29.31	34.99
รวมลูกหนี้	733.40	811.25	996.98	970.00	984.84
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ :					
- ลูกหนี้เงินให้กู้	35.61	37.02	41.12	41.47	46.99
- ลูกหนี้การค้า	174.22	174.39	196.08	199.95	187.89
- ลูกหนี้ค่าบริการ	1.08	1.23	1.25	1.08	1.14

ตารางที่ 21 (ต่อ) ฐานะทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
- ลูกหนี้สินค้าขาดบัญชี	-	-	-	3.83	4.74
- ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี	-	-	-	23.06	22.91
- ลูกหนี้เงินยืมทตรง	-	-	-	2.48	4.42
- ลูกหนี้อื่น ๆ	28.99	30.76	36.07	16.16	14.25
<u>หัก</u> สำรองหนี้ตลาดเคลื่อนไหว					
ลูกหนี้เงินให้กู้	-	-	-	0.14	0.35
ลูกหนี้การค้า	-	-	-	1.36	1.00
ลูกหนี้ค่าบริการ	-	-	-	-	0.01
ลูกหนี้อื่น	-	-	-	-	0.03
<u>หัก</u> ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	239.90	243.40	274.52	289.53	283.73
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	493.50	567.85	722.46	680.47	701.11
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	84.69	90.27	91.74	94.97	90.65
<u>หัก</u> ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(66.24)	(69.25)	(72.81)	(71.85)	67.73
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสุทธิ	18.45	21.02	18.93	23.12	22.92
ค่าปรับลูกหนี้ผิดสัญญาค้างรับ	-	-	-	1.12	2.36
<u>หัก</u> ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	(1.08)	(1.90)
ค่าปรับลูกหนี้ผิดสัญญาค้างรับสุทธิ	-	-	-	0.04	0.46
สินค้าคงเหลือ	60.58	42.97	38.78	58.17	78.13
<u>หัก</u> ค่าเผื่อมูลค่าสินค้าลดลง	-	-	-	-	0.46
สินค้าขาดบัญชีหรือหาผู้รับผิดชอบ	-	-	-	7.18	6.88

ตารางที่ 21 (ต่อ) ฐานะทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
หัก สำรองสินค้าขาดบัญชีรอหาผู้รับผิดชอบ	-	-	-	(7.30)	(6.88)
วัสดุคงเหลือ	2.40	2.28	2.67	4.89	4.73
ค่าใช้จ่ายโครงการอื่น ๆ	-	-	-	1.21	0.05
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ	62.21	29.61	18.00	20.24	16.52
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	1,055.07	1,156.41	1,390.52	1,351.47	1,410.94
เงินลงทุนระยะยาว	3.12	2.75	2.82	3.14	2.14
ลูกหนี้ระยะยาว :					
เงินให้กู้	-	-	-	60.20	69.05
การค้า	-	-	-	-	0.33
อื่น ๆ	-	-	-	1.74	1.83
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้	-	-	-	(0.20)	(0.65)
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้อื่น	-	-	-	-	(0.04)
ลูกหนี้ระยะยาว - สุทธิ	-	-	-	61.74	70.52
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์					
ที่ดิน	49.17	47.11	55.03	54.26	56.79
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	39.81	46.78	40.49	59.55	63.33
งานระหว่างก่อสร้าง	20.35	5.20	6.50	4.56	7.12
เครื่องจักรและอุปกรณ์	9.79	14.21	20.44	35.61	49.41
ยานพาหนะ	2.77	3.52	2.22	6.19	9.76
เครื่องใช้สำนักงาน	4.83	4.38	6.90	6.44	7.53

ตารางที่ 21 (ต่อ) ฐานะทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
สัต์ว์เลี้ยงทำพันธุ์	0.22	0.43	0.30	1.02	3.35
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	126.94	121.63	131.88	167.63	197.29
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน :					
สิทธิการเช่า	-	-	-	-	0.04
สิทธิการใช้ประโยชน์	-	-	-	-	16.72
รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	0.29	0.00	0.33	12.63	16.76
สินทรัพย์อื่น :					
ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี	5.76	5.32	7.17	9.20	7.81
เงินทดรองจ่ายดำเนินคดี	-	-	-	0.31	1.32
เงินมัดจำ	-	-	-	5.47	5.36
เงินประกันและอื่น ๆ	11.97	14.40	15.48	6.33	5.99
รวมสินทรัพย์อื่น	17.73	19.72	22.65	21.31	20.48
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	1,203.15	1,300.51	1,548.20	1,617.92	1,718.13
หนี้สินหมุนเวียน :					
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	8.36	8.25	7.85	7.78	8.09
เจ้าหนี้เงินกู้ยืม	258.08	385.33	491.28	444.73	476.59
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	148.09	114.83	118.68	99.41	79.16
ส่วนของหนี้ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	8.74	9.62	14.97	15.72	25.31
เงินรับฝาก	71.62	86.63	114.04	136.18	151.33
รายได้โครงการอื่น ๆ	-	-	-	1.53	1.81

ตารางที่ 21 (ต่อ) ฐานะทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
หนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ	112.48	102.58	101.84	126.85	109.20
รวมหนี้สินหมุนเวียน	607.37	707.24	848.66	832.20	851.49
หนี้สินระยะยาว					
เจ้าหนี้เงินกู้ยืม	54.32	20.55	26.62	39.92	31.82
หนี้ระยะยาวอื่น ๆ	1.21	1.82	1.06	2.66	5.51
รวมหนี้สินระยะยาว	55.53	22.37	27.68	42.58	37.33
หนี้สินอื่น					
รายได้รอตัดบัญชี	1.95	1.66	2.06	2.55	8.00
เงินสะสมเจ้าหนี้ที่	1.88	2.11	2.37	2.62	0.30
สำรองบำเหน็จเจ้าหนี้ที่	0.54	0.94	1.13	1.40	4.77
หนี้สินอื่น ๆ	59.50	39.58	82.52	131.49	156.91
รวมหนี้สินอื่น	63.87	44.29	88.08	138.06	169.98
รวมหนี้สินทั้งสิ้น	726.77	773.90	964.42	1,012.84	1,058.80
ทุนของกลุ่มเกษตรกร					
ทุนเรือนหุ้น	199.92	209.07	225.76	241.21	254.98
ทุนสำรอง	354.24	384.64	391.08	357.11	381.49
ทุนสะสมตามระเบียบ ข้อบังคับและอื่น ๆ	86.50	91.53	100.56	107.65	114.45
กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	-	-	-	(0.05)	(0.06)
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	-	-	-	0.03	-
กำไรสุทธิหรือการจัดสรร	142.84	153.57	165.85	153.64	110.51

ตารางที่ 21 (ต่อ) ฐานะทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
กำไร (ขาดทุน) สะสม	(343.84)	(328.93)	(310.34)	(251.39)	(209.04)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี	36.72	16.73	10.87	(3.12)	7.00
รวมทุนของกลุ่มเกษตรกร	476.38	526.61	583.78	605.08	659.33
รวมหนี้สินทั้งสิ้นและทุนของกลุ่มเกษตรกร	1,203.15	1,300.51	1,548.20	1,617.92	1,718.13
ทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีก่อน		97.36	247.69	69.72	100.21
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		8.09	19.05	4.50	6.19

ตารางที่ 22 แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
แหล่งที่มา					
แหล่งเงินทุนภายใน	548.00	613.24	697.82	741.26	1,086.14
เงินฝาก	71.62	86.63	114.04	136.18	-
เงินฝากจากสมาชิก	-	-	-	-	145.82
ทุนของกลุ่มเกษตรกร	476.38	526.61	583.78	605.08	659.33
อื่น ๆ	-	-	-	-	280.99
แหล่งเงินทุนภายนอก	655.15	687.27	850.38	876.66	631.99
เครดิตระยะสั้น	422.90	518.03	632.78	567.64	589.15
เครดิตระยะยาว	54.32	20.55	26.62	39.92	31.82
เงินรับฝากที่ไม่ใช่สมาชิก	-	-	-	-	5.51
หนี้สินอื่น	177.93	148.69	190.98	269.10	5.51
รวม	1,203.15	1,300.51	1,548.20	1,617.92	1,718.13

ตารางที่ 22 (ต่อ) แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ทางใช้ไป					
เงินสด/เงินฝากธนาคาร	395.21	482.03	576.93	528.78	574.72
ลูกหนี้สุทธิ	493.50	567.85	722.46	742.21	771.63
หลักทรัพย์/ตราสาร	3.93	4.63	2.91	3.26	2.79
สินค้าคงเหลือ	60.58	42.97	38.78	58.05	77.67
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	126.94	121.63	131.88	167.63	197.29
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	0.29	-	0.33	12.63	16.76
อื่น ๆ	122.70	81.40	74.91	105.36	77.27
รวม	1,203.15	1,300.51	1,548.20	1,617.92	1,718.13

ตารางที่ 23 แหล่งเงินกู้ยืม

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
กู้เพิ่มระหว่างปี :					
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	-	-	-	-	78.53
กรมส่งเสริมการเกษตร	-	-	-	-	8.52
กรมส่งเสริมสหกรณ์	-	-	-	-	180.80
ธนาคารพาณิชย์	-	-	-	-	11.51
กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร	-	-	-	-	59.47
กองทุนส่งเสริมสหกรณ์	-	-	-	-	83.42
กองทุนพัฒนาสหกรณ์	-	-	-	-	6.33
บุคคลภายนอกและอื่นๆ	-	-	-	-	38.40

ตารางที่ 23 (ต่อ) แหล่งเงินกู้ยืม

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	-	-	-	-	18.36
รวม	-	-	-	-	485.34
เงินกู้คงเหลือสิ้นปี :					
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	76.49	25.09	20.94	30.40	47.97
กรมส่งเสริมการเกษตร	182.12	304.27	348.91	156.40	20.50
กรมส่งเสริมสหกรณ์	-	-	-	9.18	189.40
ธนาคารพาณิชย์	4.42	5.49	6.79	6.48	21.06
ธนาคารออมสิน	12.06	11.82	12.10	11.11	0.10
กองทุนส่งเสริมสหกรณ์	9.26	10.63	13.27	34.11	69.38
กองทุนพัฒนาสหกรณ์	-	-	-	-	7.80
กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร	-	-	-	-	58.81
อ.ต.ก.	3.19	0.36	1.78	1.65	-
องค์การสะพานปลา	1.14	0.90	0.35	0.39	-
เงินกู้ทำเทียบเรือ	-	-	0.48	-	-
กระทรวงมหาดไทย	0.44	0.21	0.17	-	-
บุคคลภายนอกและอื่น ๆ	32.02	56.73	128.08	250.65	118.70
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	8.36	8.25	7.85	7.78	8.09
รวม	329.50	423.75	540.72	508.15	541.81
เงินกู้ยืมเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีก่อน		94.25	116.97	(32.57)	33.66
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ		28.60	27.60	(6.02)	6.62

ตารางที่ 24 ทางใช้ประโยชน์ของแหล่งเงินกู้ระหว่างปี

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เป็นเงินให้กู้ยืม	-	-	-	-	203.56
จัดหาสินค้ามาจำหน่าย	-	-	-	-	154.68
รวบรวมผลิตผล	-	-	-	-	56.20
ใช้เป็นทุนด้านการให้บริการและส่งเสริมฯ	-	-	-	-	0.11
สร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้าง	-	-	-	-	2.00
ซื้ออุปกรณ์การตลาด	-	-	-	-	0.50
สร้างโรงสี โรงงาน ไชโล	-	-	-	-	0.09
เป็นทุนหมุนเวียนเพื่อการบริการงานด้านอื่น ๆ	-	-	-	-	3.45
อื่น ๆ	-	-	-	-	64.75
รวม	-	-	-	-	485.34

ตารางที่ 25 อัตราส่วนทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)	1.53	1.47	1.65	1.67	1.61
อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	-	-	-	-	0.22
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)	8.30	3.34	1.96	(0.52)	1.11
อัตราหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (รอบ)	1.42	1.12	1.42	1.53	1.88
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	3.51	1.34	0.76	(0.20)	0.44
อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร					
ก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	-	-	-	-	92.12
อัตรากำไรสุทธิ (%)	2.48	1.19	0.54	(0.13)	0.22
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.74	1.64	1.64	1.62	1.66
อายุเฉลี่ยสินค้า (วัน)	-	-	-	-	15

